

ÉLELTÜNK

XXXI. évf. 5. szám (31. Jahrg. Nr. 5)

Az európai magyar katolikusok lapja

1999 május

PÜNKÖSD LELKE

Ünnepelő lélekkel várjuk a pünkösdöt, a Szentlélek ünnepét. Ez a lélek világosság és tűz. Ajándéka az Úrnak; oly sajátosságos és isteni és páratlan, amilyent ő tud adni, például megérinti a vakot és lát. Megnyitja szemünket s szemünkben föragyog a fény: látók leszünk. Látjuk Isten nagy gondolatait..., bevonulnak lelkünkbe és eltöntenek és világosság kél nyomukban. Előbb éjben állunk, élettelen homályban; minden erőtlen volt: az eszme, a gondolat, a remény... Végre világosságában látunk... A nagy gondolatokat szenvedélyekké fokozza a Szentlélek. A hideg gondolat nagy sohasem lehet; nagy csak az, amit nagyon szeretünk. Ha Isten gondolatait nem szeretjük, azok is eltörpülnek. Tehát szeretettel kell átkarolni Isten gondolatait. Az ember szeretettel gondolt szülőjére, jegyesére, hazájára: e szeretet által lesz az asszonyból anya és jegyes, a földből hazaa...

Gyönyörködhetünk az életben, a tavaszban, de más az örök élet öröme. Gondolatainkban úszhatunk a titokzatos lét örvényei fölött; de más az az élvezet, mely a titok örvényei fölött a halhatatlanság reményével telik el... Ó Szentlélek, te kiemelsz ünneplő, fölülény magaslakokra; benned nem zavarja meg semmi sem örömi: sem a halál, sem szenvedés, sem vihar, sem éj...

A pünkösd a legmélyebb értelmű ünnep, mert jöhet minden ünnepen szellem és lélek ünnepel, de itt az átütésedett Lélek árad ki; innen indul hódítani, alakítani, teremteni... A vigasztaló Szentlélek nem tanokra, hanem életre tanít. A Lélek nem iskolamester, hanem életelv: tudománya nem betű, hanem érzés, lelkesülés és erő. Arra törek-szik, hogy a hit eleven létté, a tan érzéssé és tapintattá váljék bennünk, hogy fölkenet, lelkes emberek legyünk, kik egyéniségükkel bizonyítják az Urat. Át kell élned a hitet és a tant az életéről és reményről, akkor lesz a tied. Míg csak fogalmaid vannak róla, addig nem hat akaratra igazán. A fogalom, a képzet is csak akkor erős, ha érzéseket ébreszt; az újra és újra átélt érzés a hatalom...

Isten Lelke a világot belülről, belső elveiből, a jóság s igazságból akarja kialakítani s azért szépségbe fejleszti. Lelkeket szabadít föl szabadságra s a világot, a munkát, az eszt s vívmányait csak arra használja, hogy a lélek élete szépen, nemesen kifejlődjék. Így kell járni a világban istenszerető, igénytelen lélekkel; úgy kell nézni minden virág szemébe, hogy mondja: azért vagy, hogy én is így szép legyek; úgy kell leülni a forrás mellé az árnyékos pázsitra szeretettel gondolni az isteni mélységek forrásaira, melyek bennünk mint gondolatok s érzések fakadnak.

Prohászka

A pünkösdnek jeles napján
Szentlélek Istent küldötte
Megerősíteni szívöket
Az apostoloknak

Pünkösdölő-részlet

A Lélek megadja nekünk ajándékait

írta: SPÁNYI ANTAL c. püspök, Budapest

Pünkösd ünnepe nem olyan látványos ünnep, mint a karácsony. Nincs olyan hosszú ünnepelés sem, mint a két nagy ünnepnek. Karácsony ünnepése eltart legalább addig, míg a karácsonyfákat látjuk a templomban, és Húsvét ünnepe is hosszan tart, legalább is a liturgiában.

Mégis Pünkösd az egyik legfontosabb ünnepünk, melynek épp úgy kell életünket formálni, mint az előbb említett két nagy ünnepnek, ünnepkörnek. A Szentlélek nélkül nem tudjuk se a Karácsonyt, se a Húsvétot igazán megünnepelni, megélni. A Lélek nélkül ünnepeink csak külsőségek maradnak. A Lelket magunkba fogadva tudunk csak igazán helyesen, a Teremtő akarata szerint élni.

Az apostolok és a tanítványok nagyon lelkesedtek Jézusért. Tetszett a tanítás, amit hallottak. Igazuk volt: ember így még nem beszélt. Örömmel tanúsokdta a csodákról, amik szemük láttára történtek. Boldogan kísérték Jézust Galilea poros útjain, jól érezték magukat társaságában. Talán nem csak a Zebedeus fiai gondoltak arra, hogy egyszer Jézus oldalán majd első emberek lehetnek nagy hatalommal és az emberek tiszteltetésétől körülvéve. És mi történt? Amikor Jézusnak egyszer szüksége lett volna rájuk, és kérte őket: imádkozzatok és virrasztatok velem, akkor elaludtak, pedig figyelmeztette őket, hogy a lélek ugyan kész, de a test erőtlen. Amikor ki kellett volna állni a Mester mellett, akkor elszaladtak, pedig tudták, hogy csak aki mindvégig hűséges marad, az üdvözüli. Amikor be kellett volna bizonyítani, hogy megtanulták azt, amire Jézus oktatta őket, akkor kardot rántottak, pedig tudták, hogy nem szabad ellenállni a gonoszknak és oda kell tartani a másik arcot is annak, aki megüti egyik arcunkat. Amikor meg kellett volna vallani az Urat, akkor megtagadták, pedig tudták, hogy aki megvallja a Mestert az emberek előtt, azt Jézus is meg fogja vallani az Atya előtt. Abban is biztos vagyok, hogy nem csak a két emmauszi volt az, aki elindult hazafelé a keresztrefeszítés után mert úgy érezte, hogy mindenek vége, pedig tudniuk kellett volna azt, amit a próféták is megírtak, és amit Jézus tanított nekik: harmadnapra feltámad. Hiába volt az üres sír, az angyalok jelenése, az aszszonyok és Péter meg János tanúsága is. Nagy félelemmel és szorongással zárkóztak be az apostolok Jézus menyemenetele után, pedig hallották Jézustól: én legyöttem a világot.

Hogyan volt mind ez lehetséges?

Hiszen a szeretet ott élt a szívükben, volt bennük hit is, olykor készek lettek volna arra is, hogy Jézussal meg is haljanak. Máskor megfogalmazódik a kijelentés: ha csak nem látom a szegkek helyét és nem tapintom meg oldalát, nem hiszem, hogy feltámadt.

Mindez csak úgy volt lehetséges, hogy még maguk voltak, magukra építettek, a maguk életét élték. Még nem kapták meg Lelket, akit majd Jézus küld el nekik az Atyától, első ajándékul.

Pünkösd után minden megváltozott. Az ajtót kitérték és Péter világosan, határozottan, s bátran a tömeg elé lépett és kije-

lentette: az Őt hallgatók a felelősek Jézus keresztrefeszítéséért. Pedig hogy félt korábban Péter. Azt sem merete bevallani, hogy ismerőse Jézusnak, és félelmében esküvel tagadta a vele való kapcsolatot. Most meg bátran tesz tanúságot, hatásosan, és szavára azonnal háromezren csatlakoznak az apostolokhoz. És nyomukban mindenféle szaporodnak a közösségek, hiába minden üldözés, fenyegetés, fenyítés. Készek arra is, hogy életüket odaadják a Jézusról való tanúságtételért, hiszen már tudják, hogy aki elveszti életét, megtalálja azt. Ők megtalálták, és tudták, hogy százannyit kaptak, igaz, üldözések között. De boldogok voltak, életük teljes lett és tartalmas, és életükből bőségeesen fakadtak új életek: sokan születtek újja lélekben szavukra.

A Szentlélek velünk is hasonló csodát akar tenni, mint amit tett az apostolok életében. A mi életünket is egységessé akarja rendezni, a mi értelmünket is meg akarja világosítani, a mi életünket is igaz, tanúságtelvé kerestény létté akarja alakítani. A mi életünket is boldoggá és teljessé akarja tenni.

Szükségünk van erre a Lélekre. Hiszen szétszabdalt mindket a világ és mi magunk is szabdajuk a saját életünket. Szétesik az

*Szép piros a pünkösd reggel,
Míntha tűzzel, Szentlélekkel
Memy-föld tele volna;
E napot fent s lent megülük,
E nap oly ragyogva nyílik,
Mint hajnali rózsza.*

Arany János

életünk a sok rohanásban, a sok aggodalomban. Rászorolunk, hogy zürzavaros világunkban tisztán lássuk és el tudjunk igazodni a sok igaz, félig igaz és hamis hír között. Rászorolunk arra, hogy megtudjunk gyógyulni sebeinkből, melyeket a világnak tett engedmények során kaptak a lelkünk, hogy megtudjunk szabadulni bűneink következményeitől. Kell, hogy tanúság tevőké legyünk, hiszen adósi vagyunk az egész világnak. Nekünk adta az Úr a világ bajaira szóló gyógyszer és felelünk érte, hogyan alakul a világ sora, megismeri-e a Krisztustól kapott tanítást, mint bajaira való orvosságot. Kell a boldogság nekünk is, hiszen enélkül mit ér az élet? De boldoggá az a tanítás tesz, mely szabaddá is tesz minket és csak a boldogságot sugárzó ember tanúságtétele lesz hiteles igazán, mert az örömhirt keserűen nem lehet hathatósan hirdetni.

A Lélek nekünk is megadja az életet teljessé tevő ajándékait, ha kitérjük a szívünket, és felvonva lelkünk vitorláit engedjük, hogy a Lélek – mely ott fuj, ahol akar – irányítsa életünket. Így azzá leszünk, amivé lennünk kell, és elmondhatjuk: élek én, de már nem én, hanem Jézus él bennem.

Pünkösd ajándékként teremtsen újja minket a Lélek és általunk teremtsen újja az egész világot!

Imaszándékok

Májusra
1.

Imádkozzunk, hogy fiatal emberek kreativitásuk és dinamikájuk erejével tanúskodjanak Jézus szavairól, amelyek a remény, az öröm és a béke forrása.

Fiatal emberek olyan erőt éreznek magukban, hogy úgy érzik, meg tudják forgatni a világot, jobba tudják tenni, igazságosabbá, emberiesebbé, szebbé... Hiányzik az élettapasztalatuk, amely az évek és évztedek folytán megtanítja őket arra, hogy az ember keveset mozdítanak előre, bármilyen energiával vetik is be magukat a küzdelembe. Többé-kevésbé mélyreható csalódások érik őket saját maguktól kezdve a körülményeken és szokásokon, a közvéleményen és az azt alakító erőknél át (hogy többet ne soroljunk). A csalódások sebeket ütnek lelkükön és - sajnos nem is lassan, hanem - viszonylag erősen fékezik az emberi lélek és szellem lendületét. Megélik, hogy az eddig fejlődött és hibás, „rossz”, vagy legalábbis erősen hiányos helyzet nem olyan negatív mint eddig látták, de sohasem lesz oly pozitív, ahogy szeretnék.

Mégis van valami mélyen megható abban, ahogyan fiatal emberek neki indulnak az életnek, munkájuknak, jövődjüknek. Teljes erejüket akarják bevetni területükön a helyzet javítására, értékesebbé váltására. Amit tesznek, egészen akarják tenni, nem félig, vagy negyedig. Szilárdan hisznek sikerükben és gyakorta tisztában látják a lényegét.

Ezeket a tényeket szent Benedek is tapasztalta és felvette regulájába szabályként, hogy a (mindenkori) páter kérdezze meg a legfiatalabb páter véleményét, meglátását egy-egy helyzetben...

Főként azért imádkozzunk, hogy ezek a fiatalok eljussanak addig, hogy Jézusról akarjanak tanúságot tenni. Addig nehéz az út, ameddig valaki tud a reményről, örömről és a békéről tanúskodni. Ha nem jutnak el idáig, energiájukat földi javak szerzésére, karrierükre, jólétükre fordítják, – még jó, ha nem másoknak okozott kár árán. Viszont Jézus kimarad életükből s valószínű azokébből is, akiknek tanúskodhattak volna Jézusról...

2.

A keresztény szülőként imádkozzunk, hogy Szűz Mária példája nyomán és az ő segítségével vezessék el gyermekeiket a mélységes hitre, amely nyitott az apostoli és misszionáriusi felelősség iránt.

Szűz Mária beletartozik a köztudatban a Szent Családba, de ritkán hallani, hogy az édesanyák Szűz Máriát vennék életükben példaképül. Pedig ő annyira emberi – a legjobb értelemben – hogy igazán semmi sem szólhat ellene. Természetesen nagy tisztelgetnek őrvend Szűz Mária, mint Jézus anyja, a kegyelem osztogatója, égi királynőnk, mennyei édesanyánk, a louredisi (és a többi) jelenések gyógyító anyja...

Szűz Mária több is, mint egy édesanya – az isteni kiváltságosság komplexusától eltérően - mert az őt tisztelőket nem akarja „megtartani” magának, hanem el
Folytatás a 2. oldalon

Lenne egy kérdésem

KERESZTÉNYSÉG ÉS ISZLÁM: EGYMÁSSAL VAGY EGYMÁS ELLEN ?

Egy berlini olvasónk írja:

Olyan városban lakom, amelyben tömegesen élnek mohamedánok, főleg törökök, nagyrészt elkülönülve a német lakósgától. Van saját sajtójuk, rádió és tévé adásuk, vannak mozijaik, kulturális egyesületeik, üzleteik és természetesen imaházuk. Gyermekük ugyan általában német iskolába járnak, ahol ők vannak többségben, de a hitoktatásról az ún. Korániskolák gondoskodnak. Most van szó arról, hogy a német állam az iszlámot – a történelmi keresztény egyházakkal együtt – hivatalosan is elismeri (aminek anyagi vonzata is van) tekintettel arra, hogy a mohamedánok száma Németországban eléri a 2,5 milliót. Kifejlődött egy iszlám értelmiségi réteg, orvosok, ügyvédek, közéleti funkcionáriusok, művészek, akik ugyan integrálódtak és tökéletesen beszélnek németül, de megmaradtak mohamedánok.

Tudom, hogy hasonló a helyzet más európai országokban is, főleg Franciaországban. Személyesen is ismerem jónéhányat, rendkívül kedves, szimpatikus emberek, akiktől távol áll mindenfajta terrorizmus, fundamentalizmus. A „keresztény” Európa tehát befogadta őket és mindent elkövet, hogy jól érezzék magukat. Ugyanakkor állandóan érkeznek hírek az iszlám fundamentalizmusról, véres keresztényüldözésről, vallási elnyomásról, a keresztények diszkriminációjáról mohamedán többségű országokból, amilyen Szudán, Indonézia, Pakisztán, Szaud Arabia stb. Micsoda vallás az, amely gyűlöletre, fanatizmusra épül? Vajon a mohamedánok csak addig képesek békésen együtt élni más vallások híveivel, amíg ők vannak kisebbségben, de minden tolerancia megszűnik, míghelyt ők vannak hatalmon? Nem túlozzuk-e el mi keresztények az engedékenységet az iszlámmal szemben, amikor ők ezt nem honorálják?

Miklós atya válaszol:

Hosszabban idéztünk berlini olvasónk leveléből, mert az általa felvetett probléma különösen aktuális. A feltett kérdésre nehéz röviden válaszolni, hiszen az adott helyzet megítélésénél egyaránt figyelembe kell venni a Korán tanítását, annak többféle értelmezését, a kereszténység és az iszlám viszonyának alakulását az elmúlt közel másfél évezred során, a mohamedán többségű országok politikai és társadalmi helyzetét és a lakosság kulturális színvonalát. Anélkül, hogy részletekre kitérnénk, kíséreljük meg ezeket áttekinteni.

1. Az iszlám

A szó magyar jelentése: odaadás, t.i. Isten akaratának. Értjük rajta azt a valást, amelyet Mumammad (Mohamed) alapított, hivatkozva a Kr.u. 605-től kezdve kapott kinyilatkoztatásokra. Ezek gyűjteménye a próféta halála után mint-

Imaszándékok

Folytatás az első oldalról

akarja vezetni őket Fiahoz, Jézushoz. Ebben az értelemben nem csupán példakép a Szűzanya számunkra, aki valamikor élt és ma csupán emléke él, hanem élő valóság: életünk nehézségeiben állandóan segítséget nyújtó, kegyelmet osztó égi édesanya. Az Ő segítségével vezethetik gyermekeiket a szülők az elmélyült hitre, amely az élet jövőendő nehézségeiben is képes hűhírdetői felelősséget vállalni.

Fejős Ottó

egy 20 évvel, 653-ban szerkesztett irat, a Korán, az iszlám szent könyve, mely 114 szórából, fejezetből tevődik össze és tartalmazza a muszlimok, muzulmánok (magukat „Allah-nak” odaadó) vallási, társadalmi és politikai életére vonatkozó rendelkezéseket és alapelveket, kifejezett utalásokkal az Ó- és Újszövetség kimagasló személyiségeire, Ábrahámmra, Mózesre és Jézusra.

Jézusról egyébként a Korán állítja, hogy „Isten Igéje”, akit Isten Mária ölébe „dobott”, akit Mária szűzen szült. Világos kapcsolatok állnak fenn a Korán és egyes apokrif evangéliumok között is, amelyek szólnak Mária gyermekkoráról, eljegyzéséről Józseffel, Jézus születéséről a sivatagban egy pálma alatt, ifjúkori csodáiról stb. – Jézus ennek ellenére nem Isten Fia, „csak” próféta, nála csak Mohamed nagyobb. A Koránban nincs helye sem a Megtestesülésnek, sem a Keresztelődésnek – Jézus nem halt meg és csak látszatra szenvedett – és legkevésbé a Szentháromság: az Egyistenhittel ez az iszlám szerint nem fér össze – „Nincs isten Allahon kívül; Mohamed az Ő küldötte”. Ezzel szemben léteznek angyalok, névszerint megemlíti az arkangyalok, akik közül Gábrriel adta át Mohamednek a kinyilatkoztatást. Lesz végtélelt, amikor mindenkit a saját cselekedeteiért jutalmaznak Paradicsommal, vagy büntetnek pokollal.

Mivel az iszlám a muszlim közösségnek az álammal való azonosságából indul ki, a vallási, társadalmi, egyéni és politikai életet egy közös törvényrendszer, a „saría” irányítja, amelynek elfogadására mindenki kötelezve van, aki iszlám társadalomban él. Az iszlám államjog szerint az egész világ két részre oszlik: az iszlám területre, amely a már muszlim uralom alatt álló országokat öleli fel és a „háborus területre”, ami a többi országot jelenti. Ez a háború a „dzsiháid”, amely a Korán két szuráján alapszik. A vallás-háború eredetileg védekezést jelentett a támadókkal szemben, később kimondott harcként értelmezték a hitetlenek ellen. Ez azonban nem vonatkozott az „írásbirtokosok”-ra, a zsidókra és keresztényekre, ha beleilleszkednek az iszlám államrendjébe. A szent háború nem annyira a „hitetlenek” megtérítését, hanem az iszlám terület kiterjesztését szolgálta.

2. Az iszlám viszonya a kereszténységhez.

A fentiek ugyan magyarázatul szolgálhatnak az iszlám fundamentalizmus jelensége számára, de a kereszténységgel szembeni elutasító magatartást nem indokolják, annál kevésbé, mert Mohamed maga aránylag toleráns volt keresztény közösségekkel szemben. A viszony a kora középkorban, az iszlám spanyolországi terjeszkedése és később a kereszténység hadjáratok nyomán romlott meg. Ezt követték az oszmán-török birodalom hódító hadjáratai, ill. a keresztény Nyugat fegyveres ellenállása és az iszlám fokozatos kiszorítása Európából. Az iszlám és a kereszténység közti kapcsolatok elmérgesedésének az alapvető vallási, teológiai szembenálláson kívül, politikai okai is voltak.

Ehhez járult, hogy a reneszánsz óta Nyugaton megindult fejlődés nem csapódhatott le az iszlám országaihoz. A „saría” által irányított társadalmak megmerevedtek és semmiféle fejlődésre nem kerülhetett sor, míg csak 1922-ben Atatürk keresztül nem vitte az állam szekularizációját. Ez persze csak egy első lépés volt, amiből nem következett a kereszt-

ténység helyzetének lényeges javulása Törökországban. Kétségtelen, vannak az iszlámon belül kezdeményezések a tolerancia, a párbeszéd irányában és ezt a Korán alapján meg lehet indokolni, de amíg ebből konkrét eredmények születnek, amíg a kereszténységhez való hozzáállás megváltozik a vallási vezetőkben és a széles tömegekben, még hosszú időnek kell elteltelnie. Elképzelhető, hogy Nyugaton élő mohamedánok lépésről-lépésre megnyílnak a nyugati gondolkodás előtt, a tragikus azonban az, hogy ez a Nyugat nem képes kibontakoztatni a hívő muzulmán előtt a keresztény ideálokat, hanem csak a konzum-civilizáció felé tereli, aminek következménye a vallási közömbösség, sőt hitetlenség. Hogy az iszlámon belül is tapasztalható valamiféle nyitás a kereszténység és nevezetesen a katolikus Egyház irányában, annak legjobb bizonyítéka, hogy egyre több mohamedán többségű állam tart fenn diplomáciai kapcsolatot a Vatikánnal és, hogy politikai és vallási vezetők gyakran keresik fel a pápát, legutóbb Jassir Arafat és az iráni elnök, Khatami.

3. A katolikus Egyház és az iszlám.

A II. Vatikáni Zsinat „Nostra aetate” kezdetű nyilatkozatában a nem keresztény vallásokról, az iszlámmal kapcsolatban többek között ez áll: „Az Egyház nagyrabecsüléssel tekint a muzulmánokra is. Ők az élő és létező egy Istent imádják, a könyörülő és mindenhatót, a mennyek és földnek teremtetjét, aki szólt az emberekhez.” Miután a továbbiakban kiemeli a hitbeli érintkezési pontokat és rámutat a keresztények és muzulmánok közti feszültségekre, a következőket mondja: „A zsinat buzdítja mindnyájukat, hogy felejtsek el a múltat és őszintén fáradozzanak egymás kölcsönös megértésért. Közösen oltalmazzák és fejlesszék valamennyi ember javára a társadalmi igazságosságot meg az erkölcsi értékeket, a békét és a szabadságot.”

Ennek a célnak elérésére létesült a Zsinat után a „Vallások közti párbeszéd Pápai Tanácsa”, amely nemcsak a kapcsolatok kiépítésére törekszik, hanem a kölcsönös tájékoztatásra és az együttműködés fejlesztésére. Ennek jegyében adtak ki a német püspökök már 1993-ban egy százoldalas lelkipásztori iratot, hogy ilyen módon elősegítsék a muzulmánok beilleszkedését a német társadalomba és a keresztény közösségekbe. Evvel összefüggésben áll az a reményesség, hogy ez a pozitív példa hozzájárul, hogy az iszlám országokban is lehetővé váljék a vallások közti békés együttélés és együttműködés. De ezt csak nagyvonalúsággal és nagy türelemmel lehet elérni. Mondjam, hogy szeretettel?

Frank Miklós

KIS HÍREK

KINEVEZÉS

Bábel Balázs koadjutor érsek. II. János Pál pápa a Kalocsa-kecskeméti főegyházmegyéhez koadjutorrá, azaz utódlási joggal rendelkező érseké nevezte ki Bábel Balázs pápai káplánt. 1976-ban szentelték pappá. A váci Hittudományi Főiskola és Szeminárium rektora. Teológiai doktor.

Évfordulás magyar mise Milánóban. Március 7-én, vasárnap Milánóban ünnepi istentiszteletet mutattak be abból az alkalmából, hogy 50 éve van magyar mise ebben az északolasz nagyvárosban. Az

Vigasz Emmausból

Mint a pásztoritúz kiégett foltya a májusi réten, olyan a hitetlen lélek a világban: szomorú, fáradt, reménytelen. Az emmauzsi úton két ilyen fáradt ember baktat s a világ útjain még sokan velük tartanak. Hittük, reméltük: most nem hiszünk, nem emlélkünk. Az idén öreg Európánk háborús hangulatában keressük a kiutat örök emberi problémáink megoldására. Feltekintünk a keresztre s látjuk, Akinek átszúrták oldalát.

Sokan vannak ma is, akik kintjakkal a szórakozás, a világ felé fordulnak: szeretnék elfelejteni magukat. Isten viszont a krisztushívőt nem csak ezen az úton nézi szívesen. Jogos ugyan a világ felé mutatott nyitottságuk s ha néha-néha nála is enyhülést keresünk. De aztán vissza kell térnünk az emmauzsi tanítványok nyomán ismét Jeruzsálembe, a szent városba.

Jézus vár az útszélén állva, csatlakozni kíván hozzánk s felteszi ma is a kérdést: „Miről beszélgettek?” Ismert-e eléggé engem, ha ma is emberek százai kénytelenek földönfutókká lenni, hogy megmentsék életüket? Jól eshetett Jézusnak az őreá vonatkozó szavak „felmondása” A Szentírásból: „ki próféta-férfi volt, hatalmas a cselekedetekben és beszédben Isten és az egész nép előtt... Mi pedig reméltük, hogy ő megváltja Izraelt.” Mert ugyancsak rászorultunk. Vártunk Megváltót, mert sok a bajunk, a kínunk. A szívnek ez a régi várandósága, mely kintből, bajból menekülést remél, a mi örökségünk is.

Igen, az övök volt s a miénk is. Nekünk is megváltás kell minden naphoz. Próbálszka a nehézségek megoldásának módozatát így summázza:

„Óh balgatag és késedelmes szívűek”. Jézus fölségesen kezeli az eltévelyedetteket; erejének öntudatában mindig kiemeli őket depimált hangulatukból. Főléletje bennük az Isten nagy gondolatait; kitérja a hite perspektíváit; inti, de feddi is őket... „Óh balgatag és késedelmes lelked...” S a két tanítvány érzi az idegen vándor lelkének fölségét, érzi azt a friss, üde légáramot, melyet lelke lehel; jól hat rájuk, jól tesz nekik. Csak lélek nyúljon a lélekhez; a lélek, az élet, az erő fölényével lehet csak gyógyítani; veszekedéssel, zsémbeskedéssel nem. Aki leni van, ahhoz le kell ereszkedni. Tegyük, mint a nap tesz, a magasságból le nem száll, de leküldi sugarait. A mi magasságunk a lélek jósága, nemessége; ne jöjjünk le veszekedni s bepiszkolódnunk. Tisztítsunk másokat saját lelkünk előkelőségével, amely az Övé bennünk.”

Lukács József (Köln)

Évfordulás misét Ternyák Csaba érsek, az Apostoli Szentcsék papi kongregációjának vezetője és Németh László, a római Pápai Magyar Intézet rektora celebrálta. Milánóban minden hónap első vasárnapján tartanak magyar nyelvű szentmisét. Az évfordulás misét a zsúfolóság megett Nostra Signora della Santa nevű templomban tartották.

Hamarosan régi fényében ragog a Sixtusi kápolna. Utolsó fázisba érkeztek a Sixtusi kápolna restaurálási munkálatai. Most az utolsó két festményén. Tervek szerint 2000-re elkészülnek a felújítási munkálatokkal – nyilatkozta Arnold Neselrath, a Vatikáni Múzeum igazgatója.

„Ha a pápa romániai látogatásakor nem misézne Erdélyben a római katolikus és görög katolikus hívők előtt, jobb ha ki sem mozdul a Vatikánból” – mondotta felindulástól remegő Tempfli József nagyváradi püspök. VR

Madridi levél

JEL A FALON

Feleségemről van egy bájos fénykép: asztalnál ül tollal a kezében a tíz éves, barna kislány, előtte könyv, füzet és tintatartó, mögötte, a nedvességfoltos falon feszület. Sok helyen ilyen felvételt készült iskolai emlékként csoportkép helyett. Azóta bizony sok minden megváltozott, nemcsak a kislány nőtt meg és lett tanárnő több évtizedes gyakorlattal. Toll és tintatartó már nem kell, a tankönyvek vastagabbak és színes képekkel vannak tele, az iskolák karbantartása jobb. Feszület pedig hol van, hol nincs. Természetesen nem hiányzik az egyházi iskolákban, – mint már említettem egyszer, közel 3000, több mint másfél millió növendékkel és az állami iskoláknál általában magasabb színvonalal, – míg az utóbbiak esetében nincs mindig és nem tudni kitől függ a dolog. Ki döntötte el a feszület eltávolítását, illetve maradását? Tartományi szerv, tanfelügyelő, iskolaigazgató? Vagy egyáltalán nem volt döntés s ott hagyták, ahol mindig volt?

Most azonban vita tárgyává lett a tantérembeli feszület. Kérdését szülői szervezetek vetették fel, közöttük az az egyesület, mely Güner de los Ríos panteista filozófus és republikánus politikus nevét viseli (+1923). Az 1978-as alkotmány élebelvéte óta, – érvelnek, – már nincs államvallás és nem jogosult ily jelkép a falon. Az alaptörvény garantálja az egyenlőséget, de a különbségek tiszteletben tartását is. S ez vonatkozik a magánújságot képező, vallási térre is, ahol vannak katolikusok, protestánsok, mohamedánok, felekezeten kívüliek, agnosztikusok, ateisták... A feszület viszont éppen megkülönböztetést fejez ki s az ellentéteket szítja az osztályok falán.

Az utóbbi bizonyára kissé túlzott és kevés gyerek akad fenn rajta, hacsak szülei nem hívják fel rá a figyelmet. A feszület-pártiak pedig arra hivatkoztak, hogy a lakosság túlnyomó többsége katolikus, a feszület hagyományos, és nem oszt meg, nem választ el, hiszen éppen a tolerancia, a türelmesség jelképe.

Az ügy interpelláció formájában a kongresszus elé is került. Válaszában a néppárti közoktatási miniszter kijelentette: a feszület állami iskolákban nincs ellenétben az állam nem konfesszionális jellegével, az utóbbi nem követeli meg minden vallási jelkép távollétét a középületekből. S nem mondta, de bizonyára gondolta: miért nem hozták fel a dolgot a szocialista kormányzat tíz éve alatt? Egyet azonban legalább tisztázott: a kérdésben minden egyes iskola tanácsa hivatott dönteni, mely a szülők, a tanerők, más alkalmazottak és a tanulók képviselőiből alakul. Az ugyan nem világos, milyen többség kell. Egyesek szerint elég, ha egyetlen egy személy a feszület ellen nyilatkozik.

Érdekes volna utána járni, mi a helyzet más országokban. Minden esetre jellemző, hogy vannak, akik a közoktatással kapcsolatban éppen a feszület jelenlétén akadnak fenn. Mintha nem volnának más problémák is... **Rónai Zoltán**

Kis egyháztörténelem

Kétszer is átírta a kétezeréves Egyház történelmét – mármint II. János Pál pápa a Népszabadság római tudósítója szerint. Először a koronázási misét szerényen „Beiktatási” misévé keresztelte és mint pápa kezét csókolt egykori pártfogójának, Wyszinski bíborosnak, Lengyelország prímásának. Így akarta jelezni, hogy Szent Péter földi helytartóját nem az égből, hanem a földön választják.

MAGYAR PÜSPÖKÖK A PÁPA ROMÁNIAI ÚTJÁRÓL

Legutóbbi számunkban közöltük a Romániai Magyar történelmi Protestáns Egyházak püspökeinek II. János Pál pápához intézett, Kolozsvárról február 19-én kelt levelét, amelyben arra kéri a pápát, hogy romániai útja során látogasson el Erdélybe is. „Reméljük – írják – Őszentsége, aki a testvér lenygel nép fia is, megérti kérésünket és látogatását váró érzelmeinket. Őszentsége látogatására Isten áldását kérjük!” – fejeződik be a levél, amelyet valamennyi erdélyi magyar református, lutheranus és unitárius püspök aláírt.

A romániai út elé az egész magyar közvélemény, határoktól függetlenül, nagy várakozással tekintett. Most az erdélyi (romániai) katolikus magyar püspökök pápához írt levelét közöljük:

Szentséges Atya!

Nagy örömmel és gyermeki ragaszkodással vettük a hírt, hogy látogatást tesz nálunk Romániában. Aggódva hallottuk azonban a nem hivatalos hírt is, hogy Szentséges Atyánk talán csak a fővárosba, Bukarestbe látogat. Mi, Erdély felelős római katolikus püspökei alázattal kérjük Szentségedet, hogy látogassa meg Erdélyt is. Két nagy központra gondolunk: Balászfalvára, a görög katolikus hívek, valamint Csíksomlyóra, a római katolikus hívek tekintetében. Magyarázat: Románia tizenkét egyházmegyéjéből tíz Erdélyben van (mind az öt görög katolikus egyházmegye, a négy római katolikus egyházmegye és az örmény katolikus kormányzóság). Erdélyben kétféle katolikus él (1,111,525 görög-katolikus és 888,577 római-katolikus), vagyis a romániai katolikusoknak 84,62 százaléka.

Az okirályságban (két római katolikus egyházmegye), ahol a főváros, Bukarest is van, csak 362.507 római katolikus hívő él, vagyis romániai katolikusok összességének 15,33 százaléka. Az adatokat az 1998-as Pápai Évkönyvből vettük. Ha Szentséged nem tudná meglátogatni Erdélyt, (mindkét csoportot), nagy csalódást okozna a híveknek, akik a kommunista rendszer alatt hitükért és a pápa iránti hűségükért szenvedtek. Kérjük a Mi Urunkat és a Szűzanyát, hogy Szentséged erdélyi híveit is meglátogathassa. Mindenben a legalázatosabb fiúi tisztelettel Szentséges Atyánk iránt:

Jakubinyi György gyulafehérvári érsek
Tempfli József nagyváradai püspök
Sebastian Kräuter temesvári püspök
Reizer Pál szatmári püspök
Tamás József gyulafehérvári segédpüspök

Közben (március 15-én) megtörtént a döntés a Vatikánban: A Szentatya csak Bukarestbe látogat el. A magyar katolikus püspökök a Vatikáni Rádióból értesültek arról, hogy II. János Pál pápa romániai utazása csak Bukarestre korlátozódik és nem kerül sor sem a magyar egyházmegyékre, sem a sokat szenvedett görög katolikus egyház meglátogatására, ahogy ezt a püspökök kérték. Pedig számunkra a pápai látogatás nemcsak hitükben való megerősödést, hanem annak a szenvedésnek az elismerését is jelentette volna, amelyet a Szentatyához való hűségükért vállaltak... „A Szentatyához többször kifejezte, hogy 2000. jubileumi év előkészítésében keresi a kapcsolatot a keresztény közösségekkel, különösen az ortodox egyházakkal. A magyar püspökök kéri híveiket, így tekintsenek a Szentatya látogatására”. MK

A Vatikáni döntés kapcsán az Új Ember interjú készített Tempfli József nagyváradai püspökkel, aki „érti a Szentatya szándékát, hogy a lelkipásztori és egyéb szempontokat feloldozza az ortodoxiával való kapcsolat létesítése érdekében. Nekik, az ortodoxoknak előnyös a pápalátogatás, „azt akarják a világnak megmutatni, hogy minden rendben van, a görög katolikusokkal és a római katolikusokkal szemben semmiféle feszültség nem mutatkozik.

Ez azonban nyilvánvalóan nem igaz. Az ortodoxok például nem adják vissza a görög katolikus templomokat, és ellene vannak, hogy a római katolikusoknak legyenek felekezeti iskolák. A püspök szavaiból kiderül: az erdélyi főpásztorok igen nehéz helyzetbe kerültek. Híveik csalódtak, s feszültség van a hívek, a papok és püspökök között. „A hívek úgy fogalmazzák: püspökeink ennyit sem tudnak elérni? Ki kell mondanunk, rossz néven vesszük a Szentatya részéről: nem úgy alakította útját, hogy fölkeresse a katolikusokat. Más kérdés, hogy nemcsak rajta múlik. A nagyváradai püspök azt is elmondta, hogy a főpápok elutaznak májusban Bukarestbe, már csak a Szentatya iránti tiszteletből, megbecsülésből is de a hívek és a papok valószínűleg nem.

A pápa május 7-én, pénteken délelőtt, érkezik a bukaresti repülőtérre és május 9-én, vasárnap este mond búcsút a román fővárostól. MK

Felhívás Erdélyből

A Dévai (Románia) Szent Ferenc Alapítvány Magyarok Nagyszonyja Gyermekotthon és Iskola kérréssel fordult a müncheni Magyar Karitáshoz, amelytől húsvétkor 500 DM ajándékot kaptak, és további segítséget kérnek. Ehhez tudni kell, hogy 1993-ban született meg az elhatározás – írja levelében Bőjte Csaba dévai ferences atya – hogy a dévai romokban álló ferences kolostort kijavítjuk és átalakítjuk gyermekotthonnak. Erdély minden zugából kerestek fel bennünket családok, papok és hívek, hogy fogadjunk be bajbajutott gyermekeket. A román államtól is kaptunk működési engedélyt. Így aztán vásároltunk 3-4 szobás tőmbház lakásokat, ahol magyar származású fiúkat és kislányokat nevelhetünk és taníthatunk. Jelenleg 156 gyermek tartozik a mi nagy családunkhoz. Minthogy állandóan óriási a túljelentkezés és nincs más hasonló magyar nyelvű intézet, így ez év elejétől a százasoros kolostort is átalakítottuk gyermekotthonná. Úgy gondoljuk, erkölcsi kötelességünk lehetőséget adni arra, hogy az erdélyi magyar családokból „kihullott” gyermekeket ne kelljen állami román intézetbe zárnai, ahol elveszítik mind nemzeti, mind vallási identitásukat. A hat évvel ezelőtt elkezdett munkánkon nagyon érezzük Isten áldó kezét. Nem is gondoltuk, hogy álmomásokról összeszedett kis koldusgyermekből, senkinek sem kellő csavargókból szeretettel milyen szép, kedves gyermeket lehet nevelni. Ez idáig 13 gyermekünk végzett iskolánkban, mindegyikük megállta a helyét az életben. Hétné sikerült bejutni főiskolára is. Idáig a dévai levelé.

Kérjük olvasóinkat, hogy a Müncheni Magyar Karitásztól útján támogassák ezt a nemescélű és életfontosságú erdélyi-magyar intézményt. Minden jutalmat az alábbi címre kérjük:

Ung. Caritas Dienst eV.
Oberförhingerstr. 40
81925 München
Postbank München, Ko. Nr. 34 26 - 800,
BLZ: 700 100 80

Helyzetjelentés Kárpátaljáról

Hitéleti újjászületés és karitásztévékenység

II. János Pál pápa 1996 januárjában nevezte ki Majnek Antal Kárpátaljai Római Katolikus Apostoli Kormányzóság püspökévé. Nagy mértékben neki köszönhető, hogy Kárpátalján újjászületett a katolikus hitélet vagy – ahogy ő fogalmazta az Ungváron kiadott Kárpáti Igaz Szónak adott egészoldalas interjújában – „új hajítás sarjadt egy szinte teljes egészében levágott fából.”

Noha Kárpátalján jelenleg már 29 római katolikus pap szolgál – mondotta a püspök – továbbra is hiány van lelkészekből. Igaz, már van utánpótlás is: ugyanis különböző szemináriumokban Kárpátaljáról huszonegyen tanulanak, köztük 16 magyar. Ez arányaiban még mindig kevés, mivel a közleketvenezter katolikus hívő 85 százaléka magyar!... Örven detes, hogy majdnem minden, római katolikus is által is lakott településen működik karitatív csoport. A katolikus egyház a segélyszállítmányok elosztásának szervezése mellett hét ingyenpatikát működtet Nagyszőlős központtal és ugyancsak Nagyszőlősön és Tescőn ingyenkonyhát tart fenn. A helyzet romlása folytán minden rászoruló nem tud segíteni, ezért új utakon is próbálkozik. Segít híveinek a gazdálkodás és a vállalkozások terén. Sokakat jutottat már vetőmaghoz és négy pékséget is „beindított”. Ez utóbbiak vagy ingyen, vagy kedvezményesen adnak kenyeret a szegényeknek.

Az újjászületett hitoktatásról szólva a püspök elmondta, hogy Kárpátalján jelenleg mind a templomokban, mind az iskolákban folyik vallásos nevelés. Huszton és Rahón nyitlak már magyar nyelvű elemi iskolai osztályok. Az egyház ebbéli tevékenységét a hivatalos szervek is támogatják!

Kárpátalján külön figyelmet fordít a katolikus egyház a többi nemzetiségnél sokkal elesettebb helyzetben lévő hívő cigánysághoz való törődésre. Ez a munka Visk nagyközségben kezdődött el, ahol a romák számára az egyház közösségi házat épített. Itt a segélyek kiosztása és lelki gondozás, hitoktatás mellett írásra, olvasásra és számolásra oktatják a cigánygyermeket.

A Kárpátalján működő többi történelmi egyházhoz hasonlóan a katolikusnak is az egyik legégetőbb gondot az egykor elkobzott ingatlanjainak visszaszerzése okozza. Többszázéves egyházi épületek, kolostorok, zárdák, egykori oktatási intézmények vannak idegen kézen. Legrosszabb a helyzet a megyeszékhelyen, Ungváron, ahol a legtöbb katolikus ingatlan volt. Hiába kilincsel az egyház a megyétől Kijevig, semmilyen előrelépés nem történt az eltelt tíz év során. Mondotta Majnek Antal püspök (Napi Magyarország)

Jeruzsálemben várják a pápát

Jeruzsálemben latin szertartású pátriárkája, Michel Sabbah, a többi keresztény püspök nevében is már többször meghívta a Szentatyát szentföldi látogatásra. II. János Pál szintén számos alkalommal hangoztatta kívánságát, hogy szeretne elzárakodoloni a Szentföldre, különösen a szentév során. Most a görög-melkiták érseke, Loufi Laham érsek ismételtén megújította a Szentatyaéknak szóló meghívást, mint a jeruzsálemi katolikus, ortodox, és protestáns egyházak világi hívei, püspökei, vezetői közös kívánságát. VR

GYERMEKEKNEK

Május hónapban biztosan nem kerüli el figyelmedet anyák napja. Anélkül, hogy édesanyád elvárná, talán egy csokor virággal is jelét adod gyermeki szeretetednek. Megfigyelheted majd, hogy mennyire fog örülni neki és milyen becsben tartja, azért, mert töled kaptá. Vázába teszi, gondosan öntözi és szeme minden alkalommal felragyog, valahányszor rátekin.

De a leggondosabb ápolás ellenére is néhány nap múlva elveszítüli illatát, fakulni kezdenek színei, hervadni szirmai, sárgulni levelei. A gyökér és az élető anyaföld nélkül a virág csak ideig-óráig pompázhat, virulhat. Napok kérdése csak és meg kell válnia tőle.

Édesanyád mint szép emléket fogja emlékezetedben őrizni, számokra pedig maradjon örök figyelmeztető jel. Jele annak, hogy amint a virágnak létfeltétel a gyökér és a „szülőföld”, melyből fakad, úgy te

sem tagadhatod meg, nem szakíthatod el származásod szálait. Számokra édesanyád a gyökér és az élető termőföld. Általa és vele virulhatsz, pompázhatsz. Nélküle virág nélküli tavaszod, fiatalságod. Ezért a legszorosabb kapcsolatok, a szeretetek kell elszakíthatatlanul hozzá fűznie.

Érvényes ez nemcsak a gyermekkorban, amikor még meg sem állhatsz saját lábodon nélküle, hanem később is, amikor fordul a kocka és már édesanyád az, aki az életben támaszt keres. Akkor neked kell majd övöd, gondoskodó kezéd felkinyújtandod, és meg kell próbálnod törleszteni azt a szeretetet, melyet visszafizetni egy emberi élet alatt semmiképp sem lehet.

Édesanyánknak mindig adósi maradványunk, még akkor is, ha úgy élünk, mintha minden nap anyák napja lenne.

János atya

FIATALOKNAK

Urunk mennybemenetelének ünnepén olvassuk Szent Máté evangéliumából: „Jézus odalépett hozzájuk és így szólt: Én kaptam minden hatalmat égen és földön.”

A múlt hónapban esett szó Krisztus urunk királyságáról, hatalmáról. Ebben a néhány sorban egy kicsit bővebben...

Hatalom... A pénz hatalma. Sokan csak ebben látják a boldogulás egyedüli forrását. A fegyverek ereje, a hatalom kulcsa. Minden vitát csak segítségükkel lehet eldönteni, természetesen annak a javára, aki ezt birtokolja... A természeti erők hatalma. Kicsiny, törekeny mivoltunkra ébresztenek bennünket, különösen akkor, amikor már azt gondoljuk: nekünk már semmi sem árthat, mi mindent ki tudunk védeni, mi mindent le tudunk győzni... A szűkség hatalma. Ami törvényt, szokást, hagyományt bont... A vágy hatalma. Ami szentesít minden eszközt a cél érdekében, ami kineveti a valamiről lemondani akarót... Vélt, megmagyarázhatatlan, kozmikus erők hatalma. Ami kiöl hitet, reményt. Ami nem ismer feltámadást, örök életet csak rontást, átkot és pusztulást...

A leírta tükrében tekintsünk Jézus szavaira: „Én kaptam minden hatalmat...”

Mennyire másként szól Jézus az ő hatalmáról: Ne féljete... Ettől a hatalomtól nem kell retegni, ebben nem fogtok csalódn... A végső hatalom, minden teremtmény fölötti uralom nem egy személytelen erő tulajdona, aminek minden és mindenki vakon ki van szolgáltatva, hanem Valakié, Istené, aki emberré testesült, aki hűséges, aki új-szövetségre lépett velünk azért, hogy részesedjünk életében, hatalmában is... A jelenlegi – mennybe felment – hatalma, most olyan, mint földi életében volt. Hatalom, amelynek erejével megmosta tanítványai lábát, erő, amely képessé tette a kereszt hordozására, a haláltusa megvívására és a feltámadásra... Tudjuk jól: ez a hatalom őv, megtart, szabadá tesz minden más ártó hatalomtól. Azt is tudjuk: mi nem lehetünk szegényebbek, mint ő, a mi melőzöttségünk sem lehet nagyobb, mint az ővé, semmivel sem illünk jobban bele a mai világba, mint ő annak idején. Nekünk is ellentmondanak, minket is kinevetnek, gúnyolnak, ósdínak tartanak, csak azért, mert az ő hatalma alá akarunk tartozni. A szelídség, a szeretet uralma alá...

Pál atya

Párizsi levél

Az „Egyház nevében elismerem a gyógyulást”. E szavakkal, ez év február 9-én, Mgr. Claude Dagens, Angoulême püspöke, hivatalból csodának nyilvánította egy gyógyíthatatlan beteg hirtelen és tartós felépülését. Az orvostudomány számára megmagyarázhatatlan tény Lourdesban történt, 1987 október 9-én pénteken egy rózsafűzér zárandoklat alkalmából. A csodáról először az esti TV híradóból értesültem, de kezdjük az előzményekkel.

Az egykori betegápoló és ma 63 éves Jean-Pierre Bély szenvedése 1972-ben kezdődött. A diagnózis: sclerosis multiplex. 1984-ben végkép fel kellett adni a munkahelyét, csak botal tudott járni, majd csak tolókoocsival közlekedni. 1986-tól észlelt sem tudott tartani később már magát sem. Amikor a fent említett zárandoklatra szállították a Lourdesi orvosi iroda csak megerősíteni tudta 100 %-os rokkantságát, tehetetlenségét.

Gyógyulásáról Jean-Pierre Bély így emlékezik: „Előző nap a bűnbánat szentségében részestültem...az október 9-i szabadteri szentmisén, a betegek szentségét kaptam, a szabadság csodálatos

érzése fogott el. A déli pihenő alatt egyre jobban fázni kezdtem, majd a hideget hevesen fokozódó meleg váltotta fel. Felültem ágyam szélére, meglepetésemre tudtam mozgatni karomat. Ejjel hirtelen felébredtem, csodálatomra járt tudtam. Életemben először imádkoztam hajnalig a rózsafűzért. Nem tudtam mi történt azután, feleségemmel gyermekeimmel hálálkodtunk az Úrnak és Szűz Máriának”.

Eddig a lourdesi gyógyulások száma 6500 körül mozog. Ebből 2 500 érdemelt komolyabb figyelmet, de az Egyház mind-egyikre csak 66 csodát ismert el. Ebben döntő szerepe van az 1883-ban alapított Lourdesi Orvosi Iroda szigorú kritériumainak. Az utolsó két elismerés között 10 év telt el. A csodák számának fokozódó csökkenésében egyre fontosabb szerepet játszik az a tény, hogy a mai ember kerüli a hosszadalmas, fárasztó kivizsgálási procedúrát. Szívesebben ad hálát a maga módján csodás gyógyulásáért, mint-hogy nyilvánosan tanúságot tegyen. Ami pedig az úgynevezett belső gyógyulást illeti, ezt lelki csodának nevezhetnénk, természetudományos módszerekkel nem kimutatható.

Molnár Ottó

Anyák napjára

AZ ÉDESANYÁRÓL

Mi ő nekünk? Azt el nem mondhatom,
Mert nincs rá szó, nincsen rá fogalom;
De megmutatná a nagy veszteség:
Ha elszőlitaná tőlünk őt az ég...

Petőfi Sándor

A kertbe ment

Uram, én nem tudom, milyen a kerted,
a virágosod és a pázsitod.
Én nem tudom, virágok ültetését
ágyásaidban hogy igazítod.

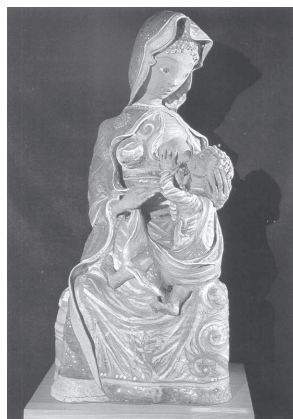
Csak azt tudom, hogy kendőjét levette
jünüsü vasárnap hajnalán,
beteg lábával és beteg szívével
bánatosan kertbe ment anyám.

Uram, tele volt immár félelemmel,
sokszor riasztó árnyék lepte meg,
de szigony-eres, érdes két kezével
még gyomlálhatta volna kertemet.

A kicsi teste csupa nyugtalanság,
s most elgondolni nem tudom, hogy ül.
Virágosodban könyörülj meg rajta,
hogy szegény ne szenvedjen télenül.

Mezőiden ne csak virágmagot vess,
virágaid közé vegyíts gyomot,
hogy anyám keze gyomlálhassa kerted:
asphodélosod és liliumod.

Áprily Lajos (1887-1967)

SZOPTATÓ ANYA

Kovács Margit kerámiaja

ANYÁMHOZ

Kis kunyhóba vágyom, Az a gyöngye két kar
A Tisza* partjára, Az én menedékem,
őreg édesanyám, Üldöző világtól
Reszkető karjába. Megvédelmez engem.

Fájó szívem oda Pedig egy ágat is
Jól esik tetmeti - Alig bír letörni...
Nem tudok én sehol, Egyebet se tud, csak
Csak ott megpihenni. Ölelni, ölelni!

Pósa Lajos (1850-1914)

* Eredetileg „Balog”

Édesanyámról

Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hajlottam soha.
Hajlanék már de már késő,
Hull a könnyem mint az eső.

Édesanyám rózsafája,
Én voltam a legszébb ága.
De egy gonosz leszakasztott
Keze között elhervasztott.

Népdal

HÍREK-ESEMÉNYEK

Nemzeti Ünneppünk Rómában

Nemzeti ünnepünk alkalmából Tar Pál, Magyarország új szentszéki nagykövete március 12-én este fogadást rendezett a Római Magyar Akadémia dísztermében. A fogadáson megjelentek Ternyák Csaba érsek, a Papi Kongregáció titkára, Szabó György, a Magyar Akadémia új igazgatója, a Szentszék képviselője, külföldi diplomaták és a római magyarok képviselője. Az ünnepi beszédet Csóóri Sándor költő, a Magyarok Világszövetségének elnöke tartotta. Hangsúlyozta: 1848 márciusában először történt meg a történelmünkben, hogy egy egész nép a szellem és erkölcs kiválasztott embereire figyelt.

Ugyancsak Csóóri Sándor volt a díszvendége a római „La Sapienza” tudományegyetem magyar tanszékén március 15-én délelőtt a Sárközi Péter tanszékvezető professzor szervezésében tartott megemlékezésen is. Csóóri beszédében kiemelte: „Olyan ez a pesti március 15-e, mint a bibliai virágvasárnap. Mint a bevonulás Jeruzsálembe. Mint a csoda! Ha tetszik: Krisztusa is van ennek a történelmi csodának: Petőfi. Nélküle és verse nélkül minden másképpen történik ezen a napon. Vagy sehogy! Semmi sem homályosíthatja el március 15-ét!” – hangoztatta a szónok. VR/MK

1848-as márciusi megemlékezés Nürnbergben

A „legnagyobb magyar gróf” Széchenyi István képe és legfontosabb életműveinek ábrázolása díszítette a Bamberg-Eichtätt-Regensburg-i Magyar Katolikus Misszió 1848-as megemlékező ünnepségére hívó programját. 1848/49-es szabadságharcunkra 1999 március 14-én pillantottunk vissza fájdalmas büszkeséggel. Ünnepi nagymisénket Fejős Ottó németországi magyar kat. főlelkész és Bárány József helyi missziós plébános celebrálta. A főlelkész homíliájában színes ecsettel vont ívet Jézus korszellemétől a mai világ idegenben élő magyar emberéig. A szentmise, valamint az azt követő megemlékező ünnepség zenei keretét a Budapest Váci utcai Zeneiskola 36 tagú gyermekkórusa nyújtotta Farkas Mária vezetésével, klasszikus és nemzeti zeneszerzők, valamint magyar népdalok kiművelt hangú, meleg átérzéssel előadott énekével. A templomban az orgonán, az ünnepi termében a zongorán Virágh András 8. osztályos tanuló bővült el finoman megmunkált, egyben fiatalos öntudatos kísérletével. Oszlatlan elismerést nyert a Landshutból érkezett Kandray Gábor ünnepi beszéde. Előadásában kibontakoztatta az 1848-as szabadságharc történelmi hátterét. Az évszázadok óta elnyomott, gyarmatosított, elmaradott Magyarországon a 19-ik század első felében kiváló magyar vezérek, mint Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Deák Ferenc és Batthányi Lajos kidolgozták Magyarország polgári átalakulásának és a birodalom belüli önrendelkezésének programját. Kölcsey Ferenc megadja az irányt: „Hass, alkoss, gyarapíts: s a haza fényre derül!... Nemzeti fény a cél. Hogy elérj, forj egybe, magyar nép.” E célkitűzés tüzet lobbantó parazsa a pesti lelkes fiatalok március 15-i tüntetése, ott a 12 pontban megfogalmazott és kinyomtatott „Mit kíván a magyar nemzet?” felirattal követelése volt. Mindnyájunk gondját, aggodását fejezte ki végül is Barczikay Klára „Magyar anya fájdalma” című verse, melyet Vártoka Sándor nagy átérzéssel adott elő.

Gamberoni Margit

Cserháti Ferenc München

Mindszenty Münchenben

int - kér - fedd és buzdít

2. rész

A budapesti amerikai nagykövetség épületét 1971-ben hagyta el, amikor nyugati száműzetésbe kényszerült. Ettől kezdve 1975. május 6-án bekövetkezett haláláig a Nyugatra menekült magyarok lelkipásztori szolgálatának szentelte életét.

III.

Első lelkipásztori körútja 1972. május 20 és 23. között Németországba vezetett. Az „Emlékirataim” végén Mindszenty bíboros maga jegyezte fel: „Első utam 1972. május 20-án Németországba vezetett. Münchenben *Döpfner bíboros* társam vendége voltam, akinek kifejeztem a magyar nép nevében hálámát azért a nagyszabású és nagylelkű támogatásért, amelyben a német katolicizmus a rászorult magyarokat – otthoniakat és emigránsokat – a háború utáni évektől kezdve részesítette és részesíti.” Újtát *Ádám György* főlelkész szervezte. Dr. *Vecsey József* püspöki titkár gépkocsin hozta el a hercegprímást Bécsből a bajor fővárosba. A müncheni érseki palotában Magyarország főpapja kettőjük kíséretében fogadta a magyar emigráció szervezeteinek küldötteit, élen az Európai Szabad Magyar Kongresszus delegációjával, amelyet annak elnöke *Dálnoki Veress Lajos* tábornok, *Közi Horváth József* prelátnak, első elnökhelyettes és dr. v. *Czani Géza*, a Németországi Szervezetek Központi Szövetségének elnöke vezetett.

Másnap a bíboros *Scheyernben* meglátogatta a bencés apátságot, ahol egykor István király eljegyezte Gizellát, majd folytatta útját Bambergbe. Itt, a németországi magyarok Szent István millenniumi ünnepségén tartotta első külföldi seregszemléjét, amelyen vallomása szerint 3.500 magyar zarándok vett részt, köztük mintegy 120-150 müncheni, akik közül az egyházközségi csoporttal harmincan, a cserkészcsoporttal harmincketten, magánkocsikkal kb. ötvenen érkeztek a találkozóra. A legtöbb müncheni magyar itt találkozott először a nagy tiszteletben álló, az ekkor éppen 80 éves és a korábban kegyetlen kínzásokat elszenvedett mártír főpappal, aki Bambergben arra kérte őket és valamennyiüket, „hogy őrizték meg idegenben is a magyarság keresztény erkölcsi és kulturális hagyományait... Az „Emlékirataim”-ban a bíboros külön kiemeli, hogy a cserkészek gyűlése a találkozóon vígasszal és reménységgel” töltötte el.

A bambergi találkozó után, még aznap *Königsteinba* utazott. Másnap, az Ackermann Gemeinde felkérésére, a *frankfurti dómban* mondott szentmisét és szentbeszédet; innen visszatérve Münchenbe, útközben, meglátogatta a würzburgi megyéspüspököt.

Vallomása szerint a München mellett *Oberhachingba* is ellátogatott: „Az utolsó napon, május 23-án Münchenben egy magyar szerzetesnőnk által vezetett aggenhelyet tekintettem meg”, a volt soproni apácák, az Isteni Megváltó Leányai által vezetett *Szent Rita Karitás Óregothont*. Itt misézett és beszédében kifejezte, hogy mindig nagyra értékelte a kedvesnővérek irgalmas munkáját. Aztán köszönetet mondott *Franz Xaver Müller* karitás-igazgatónak, *Közi Horváth Józsefnek*, az öregothont házi lelkészének és a nővéreknek, akik olyan munkát végeznek a megrokkantak között, amelyre egyre kevesebben vállalkoznak. A nővérek ebben az otthonban ápolták később *dr. Fábán Károly* atyát, a SZER

egyházi adásainak volt szerkesztőjét is, jó másfél évtizeden át, megbetegedésétől haláláig.

1973. június 30. és július 1. között Mindszenty bíboros *Augsburgba* látogatott, és átmenőben felkereste a müncheni magyar misszió új otthonát az Oberföhringer Str. 40. szám alatt: „A magyar prímás június 29-én gépkocsin indult el Bécsből, ahol előzőleg még részt vett délután öt óraker az ünnepélyes Tedeumon, amelyet VI. Pál pápa koronázásának 10. évfordulóján König bíboros celebrált. Mindszenty prímás az éjszakát Münchenben töltötte a *Jó Pásztor* apácák zárdájában. Másnap délelőtt megtekintette a magyar lelkészség ottani épületét, amelyet éppen az ő kérésére április 1-én (és nem május 1-én! – szerk. megj.) bocsátott a magyarok rendelkezésére *Döpfner* kardinális. Az adományozót is fel akarta keresni, hogy személyesen megköszönje a magyar hívek iránt tanúsított kivételes nagylelkűségét. A müncheni kardinális azonban kórházban tartózkodott, s így Mindszenty prímás csak táviratban tudta kifejezni háláját” – adja hírül a korabeli krónikás.

A müncheni magyarok egy évvel a bambergi találkozó után ismét találkozhattak a hercegprímással *Augsburgban*, az *Ulrichsmünster* oltáránál, ahol 1973. június 30-án 1.300-1.500 magyar dicsőítette Istent a Szent Ulrich, illetve a Szent István magyar millenniumi ünnepségek alkalmából, amelyekre *dr. Eperjes Ernő* Münchenből zarándoklatot szervezett. A templom előtt *Bafile érsek*, bonni nuncius fogadta és köszöntötte Magyarország primását, bent a templomban *Müller segédpüspök* az egyházmegye és *Stimpfle megyéspüspök* nevében. Mise után a hercegprímás részt vett a Szent István ünnepélyen a Kongressz-Halle-ben, este a Szent Ulrich emlékünnepevény *Suenens* brüsszeli bíboros érsek, pápai legátus elnökletével a városi stadionban. Az esti órákban tért vissza müncheni szállására, ahonnan másnap, vasárnap délelőtt érkezett vissza repülőgépen az osztrák fővárosba.

Mindszenty bíboros letartóztatásának 25. évfordulóján arról értesült, hogy VI. Pál pápa az esztergomi érseki széket megüresedettnek nyilvánította. Ezt 1974. február 5-én, kirakatperének 25. évfordulóján a Vatikán és Budapest egyidejűleg nyilvánosságra is hozta, ami szinte az egész keresztény világban *egyhangú megütközést* keltett.

Így volt ez Münchenben is, ahol a magyarság 1974. február 17-én Mindszenty bíboros mellett tüntetett. A mintegy 250 fős tüntető közösség, felekezetre való tekintet nélkül „*Gerechtigkeit für Mindszenty*” feliratú nagy transzparensel fegyelmeztetett vonult a városháza elé, ahol a himnusz eléneklése után a cserkészek „Igazságot Mindszentynek” felírással koszorút helyeztek el a Mária szobor talapzatára. A tüntetésen részt vettek a rabnemzetek képviselői. A német lakosság mindenütt rokonszenvvel kísérte a felvonulást, és érdeklődve olvasták a Szabad Sajtósövetség német nyelvű röplapját és a pápának címzett tiltakozó levelezőlapokat. Az eseményről fényképpel együtt beszámolt a „*Süddeutsche Zeitung*” és a müncheni „*Katholische Kirchenzeitung*”. A tüntetést a müncheni Magyar Katolikus Misszió nevében dr. Eperjes Ernő lelkész rendezte.

(Befejezőrész a következő számban)

Úton az Echternachi Arany Kódex

A második évezred búcsúztatását az esseni püspökség úgy akarja emlékeztetni hívei számára, hogy a *Codex aureus von echternach* (Echternach-i arany kódex) faksimile másolatát az év folyamán minden egyes plébánia templomban bemutatja az érdeklődőknek. A kódex január elsején indult „búcsújáró útjára” a püspöki székesegyházból és oda fog majd december 31-én visszatérni. Ezzel a püspökség híveiben egyrészt ősei mély vallásosságát, másrészt pedig a kereszténység és az európai kultúra szoros kapcsolatát akarja tudatosítani.

Az echternachi arany kódex a német és az európai kultúrtörténet legértékesebb kincsei közé tartozik és a Nürnbergi Német Nemzeti Múzeum tulajdonában van. Eredetileg *Evageliar-nak* nevezték, mert a vasár- és ünnepnapokon felolvasott szentírási részeket tartalmazza. Az egyes

ezen értékes nemzeti kincs. Állami segítséggel és privát adományokból azonban sikerült összeszedni a különbözőzetet, 1955-ben kifizették a hercegi családot. A *Codex aureus von Echternach* Németországba maradt. Major Márk

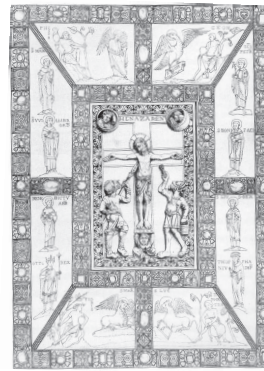
KIS HÍREK

900 éves Németországban a Máltai Lovagrend. A Máltai Lovagrend elnöke, *Leo Ferdinand Graf Henckel von Donnersmarck* a jubileumi ünnepségen arra emlékeztetett, hogy a máltaiak kezdetől fogva segítik a rászorulókat, a betegeteket és fogyatékosokat. A Rend 600 öregotthont, kórházat, mentőállomást tart fenn, de ambuláns rendelést is nyújtanak. MK

Nagybritániában a katolikus kispapok száma erősen csökken. 1988-ban még 107; 1993-ban 76 elsőéves kezdte meg a papságra való felkészülést, 1998-ban már csak 51. Tíz év alatt tehát a felére esett vissza a kispapok száma. Hét angliai egyházmegyében az elmúlt évben egyetlen elsőéves sem jelentkezett. (The Tablet)

A kassai orsolyák templomában befejezték a *Magyarok Nagyszönyvét és a magyar címert* ábrázoló színes üvegablakot. Az esemény nagy megdöbbenést keltett a magyar hívők közösségében. (Remény)

A legújabb Pápai Évkönyv adataiból: A pápa 1998-ban 137 új püspököt nevezett ki. A katolikusnak keresztelték száma először a történelemben, meghaladta az egymilliódot. Ez a világ népességének 17,3 százaléka. Az egymilliórd katolikus földrészek szerinti megoszlása: 62,9 százalék Amerikában él; 41,4 százalék Európában; 27,5 százalék Óceániában; 15 százalék Afrikában és 3 százalék Ázsiában. ■

A kódex fedőlapja

evangelisták írásai előtt található az egyházatyáknak, *Szent Jeromosnak* és *szent Oszébnak* bevezető magyarázata, és az úgynevezett *kanontábla*, vagyis utasítás, hogy melyik vasárnapon melyik rész olvassandó. A kódex esztétikai és művészeti értékét növelik az élénk színekkel festett képek és iniciálék, vagyis kezdőbetűk.

Arany kódex nevét fedőlapjától kapta, amelyen a keresztrefeszített Megváltó elefántcsont domdormívét nyolc, drágakövekkel övezett, vertaranyból készült lap veszk körül. Ez a fedőlap a Trier-i érseknek dolgozó ötvösműhelyben készült 985-991 táján. *Theophanau császár* III. Ottó édesanyja, valószínűleg 991-ben a Duisburgban tartott császári tanácsnap alkalmával ajándékozta a Tier közelében lévő bencés apátságnak. Korabeli feljegyzések szerint 1031-ben írták és festették a kódex pergamentjeit az apátság szerzetesei.

Echternach őrizte e drága kincset majdnem 800 éven át. Az 1801-ben történt szekularizáció alkalmával, amikor is német területen minden szerzetesi kolostort feloszlattak, a kódex a *Sachsen-Coburg-Gotha hercegi család* tulajdonába került. A második világháború után a hercegi család minden vagyonát elveszítette Thüringiában. A közelgő szovjet csapatok elől csak pár darab, a legértékesebbnek tartott kincset tudták kincstáraikból Coburgba menteni.

Anyagi nehézségeik miatt 1954-ben áruba bocsátotta a hercegi család gyűjteményük ezen drága kincsét. A *Germanisches Nationalmuseum in Nürnberg* egymilliókét-háromszáz német márka vételi árat ajánlott fel, egy másik vevő is érkezett New York-ból, a Metropolitan-Museum megbízásából, aki egymillió dollár vételi árat ajánlott fel, akkori pénzértékben a nürnbergi ajánlat több mint háromszorosát. Nagy volt az aggodalom kulturális körökben, hogy idegenbe kerül

Pünkösöd

És amikor elérkeztek a Pünkösödnek napjai, összegyűlték egy kis házban Krisztus első papjai. (Rongyos ruhák, kérészek kezek, fűsületlen üstökök: ily egyszerű proletárok a legelső püspökök.) És hírtelen lőn az égből mint egy sebes szélvihar, s betöltte az egész házat zengő-zúgó égi zaj. És elszórt tűzes nyelvek lebegtek a szobában, s az isteni Szentlélekkel betelének mindnyájan.

S akik eddig gyávák voltak, bátrak lettek hírtelen, s a tudatlan agyvelőkben kigyulladt az Értelme. S akik eddig a zsidón kívül nem tudtak más nyelveket, minden nyelven hirdették már a krisztusi elveket. És kiket a sanda kétely oly gyorsan megrendítte: ingadozó tamásoknak megszűlárult a Hite. Köztük eddig egyetértés alig-alig lehetett, s fellángolt most a szívükben az isteni Szeretet!

Kunszery Gyula (1906-1973)

FRANK MIKLÓS 75 ÉVES

Háromnegyed évszázad egy ember életében korszakokat átfogó, élményekben gazdag nagy idő. Különösen, ha valaki Budapesten látja meg a napvilágot. Olyan családból származik, amely életével továbbította az Evangélium értékeit és táplálta a széleskörű tájékozódás és nyelvtudás iránti igényt.

Frank Miklós életét és egyéniségét a családi indítással mellett egy olyan nemzedék megélt kihívásai és teljesítményei jellemzik, amelyekre csak ünnepélyes megilletődéssel lehet odafigyelni.

A Kegyes Tanítórend budapesti gimnáziumának szelleme nem csak a papi hivatás felé irányította, hanem egész életét meghatározta a kalazantinus érzékenység a szegények és elesettek iránt. A Budapesti és Szatmárnémetiben kezdett teológiai tanulmányait a nagyváradi püspök intenciójára Rómában, majd az insbrucki CANISIANUM-ban folytatta. Itt szentelték pappá, itt doktorált és tanított a Magyar Gimnáziumban, közben részt vett a helyi magyar lelkipásztori munkában is. Ezeknek a sok és széleskörű tapasztalattal járó éveknél vette jó hasznát, amikor a római magyar kolónia lelki gondozására kapott megbízást. A II. Vatikáni Zsinat éveiben látta el odaadó hivatástudattal ezt a sokoldalú kihívást jelentő állandó bevetést igénylő hivatást.

Ezenkívül a Nemzetközi Karitászt főtáborának helyetteseként dolgozott. Majd meghívást kapott a németországi Freiburg-ba, a Nemzetközi Karitászt elnöke mellett a tanácsadói feladatokat ellátására. Az alapos felkészültséget kívánó nemzetközi feladatkör mellett vállalta a környék magyarságának lelki gondozását egészen Elzászra kiterjedő rendszerességgel. Nem csak a katolikus, a protestáns magyar hívek is veszteségnek érezték, amikor 1983-ban elfogadta a Szabad Európa Rádió magyar osztályának meghívását a katolikus egyházi adások megszerzésére.

Új és rendkívüli hivatás kezdődött életében. A rádió hallgatói számos műsorban hallhatták Miklós atya reménysugárzó, hitet erősítő hangját messze földön. A hitében és szellemében megújuló élő egyház üzenetét közvetítette Magyarországon felé, részben munkatársainak római tudósítására támaszkodva. Nem csak a hitélet ébrentartása és elmélyítése volt adásai célja, gazdag tapasztalatai alapján vállalta a szekularizálódó társadalom időszerű gondjainak meg-

valaszolását, s figyelmet fordított az ökumené ébredő szellemének ápolására is.

A rádió egyházi szerkesztőjének ugyanakkor hagyományos feladata volt ellátni munkatársainak személyes lelki igényeit és öröködni az adások közszolgálati jellegén. Kisegítette a magyar lelkipásztori munkában és nem zárkózott el az ilyen jellegű távolból érkező kérések elől sem. A rádió számos munkatársát kísérte utolsó útjára és életüket méltatva a hit fényénél vizsgáztatta a maradékokat. Szerkesztői szolgálatát nyugdíjas státuszban külső munkatársként is ellátta, az intézmény 1993-ban bekövetkezett megszűntéig.

Lelkipásztori hivatására és munkabíráására jellemző, hogy a mai napig tagja és meghatározó jelentőségű munkatársa az Életünk szerkesztőségének. Cikkeiből a rádióműsoraiban is megszokott igényességgel és egyéni hangvétellel szolgálja a keresztény hit és kultúra elmélyítését, az egyház és az elvilágiasodott ember közötti úr köntöztetését.

Frank Miklós mindemellett spirituális a német Jó Pásztor Nővérek kolostorának, akik ezért otthont és szellemi műhelyt biztosítanak sokat utazó lelkészüeknek.

Lelkipásztori elkötelezettségét a gyakorlati szeretetszolgálat szervezeti építésével teszi hitelessé. A Nemzetközi Karitászt elnökének munkatársaként szerzett tapasztalatait most a Magyar Karitászt újraszervezésében értékesíti a Magyar Püspöki Kar felkérésére.

1990 óta jár rendszeresen Magyarországra. Napjainkig az egész országban az Ő irányításával épült ki a szeretetszolgálat, amely egyre szélesebb körben működik. A Magyar Karitászt egyszerűen mozgalom és intézményhálózat. A fájdalom enyhítésében a jószándékú emberek szeretetvállalására alapozó karitászt mozgalom Miklós atya munkájának eredményeként vált Magyarországon négy országos segélyszervezetének egyikévé. Jól működő központjának eredményeit a Nemzetközi Karitászt is számon tartja.

A Máltai Lovagrend magyar csoportjának lelkipásztora és eleget tesz a magyar Pax Romána felkéréseinek is. Miklós atya minden lépése fáradhatatlan szolgálat az élet emberibb, elviselhetővé tételére, az Örömhír szellemében. Egy olyan nemzedék tapasztalata jut kifejezésre hivatástudattal a végzett munkájában, amely megélt, hogy mi a háború, szegénység, a lelki-testi nyomor Magyarországon és földrészünk nyugati felében, sőt Afrikában és Délamerikában is, ahol egykori munkatársai és barátai adnak időnként lehetőséget a pihenésre és bepillantást társadalmuk életének válságjelenségeibe.

Frank Miklós élete hitből és emberszeretéből fakadó állandó készültség, Magatartása, közvetlensége, korát meghatározó aktivitása bizonyítja hitének eleven erejét és létszeretétét, amelyet oly buzgón osztogat. A gondviselés tartsa meg sokáig és halmozza el végtelen kegyelmének bőségével.

Kovács K. Zoltán

Nagybritániában a katolikus kispapok száma erősen csökken. 1988-ban még 107; 1993-ban 76 elsőéves kezdte meg a papságra való felkészülést, 1998-ban már csak 51. Tíz év alatt tehát a felére esett vissza a kispapok száma. Hét angliai egyházmegyében az elmúlt évtizedben egyetlen elsőéves sem jelentkezett. (The Tablet)

A szegény államok adósságainak törlése

A német katolikus püspöki kar és az evangélikus egyház kormányzótanácsa nyilatkozatban sürgette a szegény országok adósságainak elengedését. A közösen fogalmazott álláspont szerint a nemzetközi eladósodás fokozódó etikai kihívás, amelyre a fejlett országoknak a harmadik évezred közepén a szolidaritáson és egyenlőségen alapuló választ kell adniuk. A nyilatkozat megelégedéssel veszi tudomásul, hogy a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank már lépéseket tett a legszegényebb országok adósságainak törlésére. A katolikus püspökök és az evangélikus vezetők emlékeztetnek arra is, hogy a zömében nyugati államok és bankok, egy időben igencsak nagyvonalúan osztogatták a hiteleket a fejlődő, illetve harmadik világbeli országoknak, tehát őket is felelősség terheli a visszas helyzet kifejlődéséért. A nyilatkozat idézi II. János Pál pápa „Tertio millennio adveniente” című enciklikáját, amelyben a Szentatya a keresztényeket a világ szegényeinek szoszólójává nyilvánítja, hogy a nemzetközi adósságterhek törlésének könnyítésén gondolkodjanak, illetve elengedésükre javaslatot tegyenek az ünnepi év, az ezredforduló alkalmából. A katolikus püspöki kar és az evangélikus egyház vezető tanácsa gyakorlati ötletekkel is szolgál javaslatának sikeres megvalósítása érdekében. Sürgeti például, hogy a kölcsönök elengedését ne csupán a kereskedelmi mérleg, vagy a költségvetési hiány alapján határozzák el, hanem vegyék figyelembe az ezzel járó társadalmi és környezeti hatásokat is. Más szóval a hitelezők olyan feltételekhez kössék nagyvonalú lépéseiket, amelyek elősegítik a kedvezményben részesülő országok közművelődésének fejlesztését, az analfabizalmus leküzdését és az egészségügyi intézkedések javítását. A feltételül szabott reformokat azonban ellenőrizni is kell, mert ezek is erőfeszítéseket igényelnek és igazságtalan lenne, ha egy kalap alá vennék a külső behatások miatt elszegényedett országokat a diktátorok által kiszidipolyozott államokkal. Az adósság-elengedés azonban önmagában nem elegendő – állapítja meg a nyilatkozat, – ugyanis a szegény, és főleg mezőgazdasági termékeikből élő országok számára méltányos versenyfeltételeket is kell biztosítani, másszóval az Európai Unió belső piacát védő intézkedéseket újra kell gondolni, mert csak így biztosítható, hogy a szegény országok idővel önerőre támaszkodhassanak. Csak így valósulhat meg II. János Pál pápa óhaja, hogy mind a gazdag, mind pedig az elszegényedett országok egyaránt fáradozzanak a nemzetek felemelkedése érdekében.

Makvári György

Jubilál a felvidéki magyar katolikusok lapja: a „Remény”

1990 április 8-án, Virágvasárnap jelent meg Pozsonyban a „Remény” című katolikus hetilap, tehát most lépett 10. Év-folyamába. A Szlovákiában élő magyar katolikusok lapja hétről-hétre színvonalas írsaival eligazít a hazai és a világ-egyház eseményeiben, az élet különböző kérdései körül közli a katolikus állásfoglalást, tudósít a keresztény közösségek életéről, interjúkat készít egyházi és világi személyiségekkel, elmélkedéseket ad az üdvösségtörténet nagy eseményeiről. De felhívják a fiatalokat egyaránt kínál színes olvasmányokat is. A lap valódi missziósküldetés és sajtóapostolkodást vállalt és vállal, és ez egymagában is elég lenne kitűzött céljai elérésére. A „Remény” jubileumához őszinte örömmel gratulálunk!

Elhunyt Jean Guitton francia katolikus filozófus

Párizsban március 21-én vasárnap délután 98 éves korában elhunyt Jean Guitton, a nagy francia katolikus gondolkodó, a francia Akadémia tagja. 1962-ben *XXIII. János* pápa felkérte, vegyen részt a II. Vatikáni zsinat ülésén. Ő volt így az első, aki püspöki zsinaton jelen lehetett, bár csak megfigyelői minőségben. Guitton a francia katolikus reneszánsz nagy gondolkodóinak egyike: *Mauriac, Bernanos, Claudel és Maritain* társaként. Baráti szálak fűzték az említett *XXIII. János*on kívül *XII. Pius* és *VI. Pál* pápához, de II. János Pál is kitüntette bizalmával. Haláláról értesülve a párizsi érsekhez, *Jean-Marie Lustiger* bíboroshoz intézett részvétlélváltatót, amelyben meghatottan emlékezett Guittonról, aki egész életét, filozófiai kutatásait, hitét, teljes szellemi tevékenységét a kinyilatkoztatás szolgálatába állította.

Jean Guitton 1901-ben született Saint Etienne-ben, 1940-ben *hadifogoly öt évig* Németországban. Dijonban, majd Párizsban tanított filozófiát. 1961-ben választotta tagjai közé a Francia Akadémia. Megleppő módon a magát nem-hívőnek valló *Mitterand* elnök hozzá fordult, hogy legyen mellette élete utolsó hónapjaiban és betegségekor, a halálról és a túlvilágról beszélgetett vele. Guitton több mint 30 könyvet hagyott hátra, ezeknek szinte központi gondolata, hogy *nincs ellenét hit és értelem között.*, A hit nem fél az észől! – mondotta gyakran. VR/MK

Lelkigyakorlatok Svédországban

A Göteborg-i kis katolikus magyar közösség felkérésére nagybőjti tridiumot tartottam mint annak idején, amikor még *Gáspár atya* hívott meg oda a 70-es években. Göteborgban március 5-én este érkeztem, másnap pénteken kezdődött a lelkigyakorlat és vasárnap fejeztük be szentmisével és előadással. Szépszámmal jöttünk össze, mintegy ötvenen lehetünk. Március 11-én *Bjув*-ban, majd *Olovsström*-ben mondtam szentmisét és tartottam lelkigyakorlatos előadást. Március 13-án szombaton *Arild*-ban, a *Helsingborg*-i plébánia üdülőjében volt egész napos lelki program: előadások, gyónatás, keresztút és szentmise. Ugyancsak a Helsingborg-i plébániatemplomban március 14-én szombaton délután volt az ünnepi szentmise. Szentbeszédemben már a nemzeti ünnepre készítettem a híveket. A mise utáni kávézásokor két testvér-kislány oly ékes magyarsággal szavalt a nemzeti dalt, hogy bármelyik magyarországi iskola megirigyelhetne volna a szép versmondásukat. Szegben nem is tudtam volna befeczejni Svédországi lelki utamat. Március 15-én már Budapesten délután tavaszi napsütésben a Hősök tere-n ünnepelhettem március 15-ét...

Tajdina József (Baja-belvárosi plébános)

Pünkösöd

Részlet

*Ujjong a lelkem s telve van örömmel:
Ma érkezik a régvárt vendég!...*

*Pedig, kit várok, csak egy kis madár,
remegő szárnyú, hófehér galamb! -
De benne ég az örök Láng,
A szent tevérsre ihlető nagy Isten!
Szemén pünkösdi tüzek nyelve csap ki
S így tekint le ránk!*

*Csak egy pihető, hófehér galamb!
De őt imádom, amíg élek,
S előtte hullok térdre egyedül
Parányi semmiségem
Alázatos mély érzetében
Mikor fejettem átrepül:
Mert Ő az Úr és Ő a Lélek!*

*Tőle várjuk fényes újjulását
A föld színének,
őhozzá csap fel ezer ének
Ostromlón zúgva pünkösöd hajnalán:
Ő jöjj el! Jöjj el...
Halld meg világ a titkot:
Ma eljön hozzánk!...*

Ujjong a lelkem s telve van örömmel!

Disida Jenő (1907-1938)

Isten

*Én már fiatalember lettem,
a boliba gyerek megy helyettem.
De ha Néki valami kéne,
a boliba én funék el érte.
Fityéresze a szép időben,
esemýg nélkül az esőben,
a kocsiúton lenn szaladnék,
magamra kabátot se kapnék.
De az autót frissen, fűgőn,
ha nem is tájffol, kikerülném.
Hisz ha valahog elgőzölna,
hiába mentem én a boliba.
Megválogatnám a portékát,
ahhoz memék, ki olesósbőrt ád.
S mielőtt akarnám elhöznek,
hosszán, sokáig alkuodznék.
Aztán, hogy Néki odaadnám,
jó kedvét meglátnám az arcán.
Szeme csillagja, megkőszönné,
mást nem is küldne boliba többé.*

József Attila (1905-1937)

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

AUSZTRIA

BÉCS

Az örök hazába költöztek: Weinhofer Lőrinc Anikó, január 31-én, életének 34. évében tragikus körülmények között elhunyt. Két kiskorú gyermeke és szülei, ismerősei gyászolják. Temetése március 2.-án volt. **Punter Tamás** hírtelen és váratlanul 42. életévében február 10-én elhunyt. Temetése és halotti miséje február 25-én a Hietzing-i temetőben történt. **Göncz-Ruszkai gróf Kormis Károly** az egyház szentségeivel megerősítve 79. életévében február 14-én, Bécsben elhunyt. Az ünnepélyes Requiem február 25-én az Augustiner templomban volt. Temetése febr. 26-án a bécsi központi temetőben a gyászoló család körében. **Tóth Józsefné,** született Tóth Margit, aki munkában, imádságban, az igralmasság cselekedeteiben, de a szenedésben is Istenlőt gazdagon megélt életét, 1999 március 15-én, 97 éves korában elhunyt. Temetése március 22-én, Langenzersdorfban. Gyászolja pap fia, Dr. Tóth József a Stephansdóm kanonoka, egykori szemináriumi rektor és testvérei, valamint unokái és rokonai. R.I.P. Nyugodjanak békében!

SZUCHY Béla, érseki tanácsos, nyugalmazott plébános 1999 március hó 28-án a bécsi Szent Erzsébet kórházban rövid, súlyos betegségben elhunyt. 1921 május 24-én született Budapesten. teológiai tanulmányait az esztergomi szemináriumban kezdte, majd a bécsi Pázmáneumban folytatta és 1944 december 10-én szentelte pappá Bécsben Innitzer bíboros. Budapesten hitoktató, majd Esztergom-Tábor és Máriaalomban káplánként működött. Tagja volt a Prohászka püspök alapította, Regnum Marianum papi egyesületnek. A kommunista uralom eltávolította papi működésétől, 1962-től mint könyvtáros dolgozott. 1977-ben külföldre kerülve „lelépett” és König bíboros felvette a bécsi egyházmegyei szolgálatot Piestingben, illetve Scheldsdorfban. Mindkét helyen renoválta a templomot. 1994-től, mint nyugdíjas a Stephanushausban lakott. Itt nagy szorgalommal kutatta és kereste a bécsi magyar k. Lelkészség történetét. Munkája félbenmaradt, mert betegsége megakadályozta őt.

Szuchy Béla, szerény, kedves, finom érzésű papi személyiség volt. Kívánsága szerint szülővárosában Budapesten, Máriaremetén április 9-én helyezték örök nyugalomra. **H.G.y.**

BELGIUM

Születések: Kaiser Chénée, K. Mathias Michel és Vörös Myriam fia; **Moreau Visé,** M. Thibaut Yves és Kajtár Nicol fia; **Vanhaelen Volvoerde,** V. Arne-Wout és Szalai Piri fia; **van Dyck Rebecca,** v. Dyck Alain René és Nyári Edit fia. Növekedjenek erőben egészségben szüleik örömeire!

Halottaink: Fábán István 69 éves – Bugenhout; **Rottenboller András** 67 éves, Brüsszel; **Szatelberger Józsefné** 69 éves – Frida-Trooz; Szalay Anna 72 éves, Tessenlerlo-Törökszentmiklós;

Bence Józsefné 75 éves ill. **Ferkov Katalin** –Trooz; **Zahn Vilmos** 90 éves, Hartl Margit férje, Ougree-ben; **Baranyai Károly** 69 éves Rumi Erzsébet férje – Verviers, **Péters Odilo** 90 éves Kovács Teréz férje – Chaleroi; **Beregszászi Barnabásné** 88 éves és **Bilinyi Ilona** – Marchienne au Pont. **Nyerjék el Urunknál az örök élet örömet.**

NÉMETORSZÁG

BIELEFELD

Bogdány Miska László, B. László és Ritterbusch Susanna kisfia 1999 január 17-én a kereszttség szentségében részesült. **Kívánjuk, hogy növekedjen erőben, egészségben szülei, keresztzülei és a nagyszülők örömeire.**

Molnár György Menden-i hívünk április 4-én, húsvét vasárnapján ünnepli 60. születésnapját családjá, rokonsága és ismerősei körében. **Isten éltesse sokáig!**

KÖLN

Január 30-án kereszteltük **Mogyorósi Christian Alexandert,** M. János és Tita Monika gyermekét. Szeretettel gratulálunk a szülőknek és kívánjuk áldását a család életére.

MÜNCHEN

Keresztelések: Balog Magdalena és Karolina, B. Péter és Elissabeth leányai március 13-án részesültek a szent Kereszttségben.

Halottunk: Daczó Kálmán, 76 éves, temetése 1999 március 31-én volt a Perlachterforstban.

Rauber nuncius jubileuma Nürnbergben

„Krisztus szeretete ösztönöz minket” dr. Karl Josef Rauber érsek, magyarországi nuncius püspökké választásának jelmondata hangzott el 1999. febr. 20-án az e napra kiválasztott és felolvasott evangéliumban. A nuncius e napon ünnepelte szülővárosában, Nürnbergben a St. Josef templomban hálaadó szentmiséjét pappá szentelésének 40. évfordulója alkalmából. A szentbeszédet dr. Karl Braun bambergi érsek tartotta, akit az ünnepelttél évtizedek szoros barátsága fűz össze. Homíliájában kifejtette, hogy Isten szeretete az a mozgató erő, amely Rauber érseket 40 éven át rendületlenül Krisztus szolgálatában irányította. Mint pap mindenkor hivatásának élt és így természetesen nem élhetett csak magának. Papi életvitelle alappillére a szeretet mellett az imádság. Rauber érsek az ima embere és az imára akkor is időt talál, ha a feladatok sokasága minden időt igénybe venne.

Az ünnepi szentmise végén a Nürnbergi Magyar Katolikus Misszió hívei a „Boldogasszony Anyánk” – kal köszöntötték a magyar nunciust. Rauber érsek meghatódva, magyarul köszöntö meg az éneket. Elmondta, hogy Magyarországot szívből szereti és reméli, hogy még hosszú ideig tud ott ténykedni.

A szentmise utáni fogadáson a hivatalos élet személyiségek köszöntötték az ünnepeltet. Üdvözlő beszédet mondott **Püspök László** müncheni magyar főkonzil és **Bárany József** missziós plébános is, kinek ajándéka – a történelmi Magyarország térképe – a nuncius szavai szerint nemsokára magyarországi dolgozószobájába falán fog helyet találni.

Gamberoni Margit

Győri bencések vezetik a toplistát.

Második éve a győri Czuczor Gergely Bencés Gimnázium vezet a legjobb gimnáziumok listáját. Öt év átlagában azonban tartja a helyét a Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Gimnázium – derül ki a *Köznevelés* című hetilap összeállításából. A középiskolák sorrendjét a felsőoktatási felvételi vizsgák eredményei alapján készítik el.

Nem a mennyiség, hanem a minőség a szellemi erőnek sarkalata.

Széchenyi

Kibontakozás Vietnámban?

A piac-orientált gazdaság bevezetése Vietnámban is együttjár a kábítószerező-fogyasztás és aids-betegség elterjedésével, valamint a munkanélküliség feltűnésével, amit eddig Hanojban is –alig titkolt kárórommel– a kapitalizmus természetéből fakadó jelenségeknek minősítettek. Az ázsiai gazdasági válság azonban rádőbentette a kommunista vezetőket, hogy képtelenek megbirkózni a fokozódó problémákkal, ezért a hosszú időn át üldözött katolikus egyház segítségért folyamodtak. Főleg a jóval később behódolt déli országrészben ígértek különleges szigorral fellépni minden egyházi tevékenység ellen, ám múlt karácsonykor például a vezető funkcionáriusok szinte egymásnak adták a kilincset azoknál a saigoni (hosimin-városi) plébánosoknál, akik példamutatóan veték fel a harcot a kábítószerezés ellen. A város érseke a kapcsolatot felvételt párbeszédre szeretné kifejleszteni, amelyben – idővel persze, – egyenlő felek érintkeznek egymással. Noha ez az idő felehetően még igen messze van Vietnámban, a katolikus egyház máris sok ezer kiskorú fiatal gondozását vállalta el, olyanokét, akiknek szülei még a minimális iskola-pénzt sem tudják előteremteni, nem is szólva az étkészék és ruházatkódás biztosításáról. Ennek ellenére egyelőre szó sem lehet a korábban egyházi tulajdonban lévő menhelyek, kórházak vagy iskolák visszaadásáról, de a püspöki kar véleménye szerint már a légkör megváltozása is a kibontakozás lehetőségét teszi teológia és filozófia hallgatók délre küldetését az ottani paphiány okozta gondok átmeneti enyhítésére. Mert a kommunista kormány változatlanul rendkívül szűk keretben engedélyezi a papi utánpótlást, így nem meglepő, hogy számos plébánia betöltetlen. A 33 egyházmegye közül ugyan 30 élén van Szentszék által kinevezett püspök, ám átlagéletkoruk

jóval túl van a nyugdíjkorhatáron. Az ügy rendezése végett immár másodszer utazott Hanojba a Vatikán külkapcsolatokért felelős államtitkára, *Celestino Migliore*. Ebből sokan arra következtettek, hogy további javulás várható a mintegy 8 millió vietnámi katolikus részére. A hivatalos kapcsolatfelvételtől ugyan még nem esett szó és így a sokak által remélt pápa-látogatás is a bizonytalan jövő titka. A hanoi kommunista vezetők ugyanis a diplomáciai kapcsolat felvételétől teszik függővé a Szentatya látogatásának engedélyezését. Jól értesült források szerint Hanojban alaposan tanulmányozták a pápa kubai látogatásának hatását és arra a megállapításra jutottak, hogy Vietnámban – kiváltképpen a déli, még ma is rebbelisebb országrészben – beláthatatlan következményekkel járna a rendszerre nézve a katolikus egyház fő esetleges körútja. *Celestino Migliore* hanoi tárgyalásaival egyidőben az ENSZ vallási kérdésekben illetékes megbízottja Genfben közzétett jelentésében rámutatott arra, hogy Vietnámban ma sem lehet szó vallásszabadságról és az egyes egyházaknak tett engedmények bármikor módosíthatók, sőt visszavonhatók. Katolikus részről mégis fejlődésnek tekintik, hogy már nem gátolják a szertartásokat és egyes papoknak, püspököknek lehetővé teszik a kiutazást Rómába.

Makvári György

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkesedékek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA

Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seel-sorgeant, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72
Pázmánium, Rector Veres Árpád, Szentmise: minden Szombat este 18.00 A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1-317-36-56,

Burgenland/Alsóőr: Pfarrramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Tel.: 0043/ 33/527 108

Grác: Szentmise minden vasárnap d.e. 10 órakor Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kircheben, Schönau Gürtel 41, Ft. Kormos Gyula lelkes, Ugri Mihály gondok, Tel.:0043/316/68 35 08;

Linz: Pastoralamt der Diözese Linz, Fremdsprachige Seelsorge, Hafnerstr. 28, A-4021 Linz, Tel.:0043/732/7610-2396

ANGLIA

London: Rev.Mgr. Tüttő György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54

BELGIUM

Brüssel: P. Posta Benjamin O.F.M., Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL/, Tel.:0032/2/6485336,
Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amionier Hongroise, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, Tel.: 0032/04/2233 910

DÁNIA

P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4, DK-1616 Krbenhavn, Tel.: 0045/31/21 85 88

FRANCIAORSZÁG Párizs: P. Dr. Ruzsik Vilmos CM, Ft. Molnár Ottó, szentmise minden vasárnap 11-kor Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.: 0033/1/42086170

Dél-Franciaország:

Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Tel.: 0033/7/850 16 36

NORVÉGIA

P. Teres Gusztáv SJ, Munkeudveien, 52, N-1165 Oslo, Tel.: 0047/227 44 124

OLASZORSZÁG

Róma: P. Kovács Angelus Ofm. Kap., Missione Cattolica Ungherese, Via Vittoria Veneto 27, I-00187 Róma, Tel.: 0039/6/48-18-872

SVÉDORSZÁG

Ft. Csizdi Illés, Parkgatan 14, S-41383 Göteborg, Tel.: 0046/31/133514

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm Kath.Ungarn-Mission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041/1/362 33 03

Bern: Ft. P. Cserháti Ferenc Kálmán OFM, Röm. Kath. Ungarn-Mission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern, Tel.: 0041/31/381 61 42

Basel: Ft. Poász Lajos, Röm. Kath. Ungarn-Mission St. Elisabeth, Leonhardstr. 45, CH-4051 Basel, Tel.: 0040/61/271 83 85

Genf: Ft. Mátyás Imre, Minden hó 1. és 3-ik vasárnapján, Tel.: 00 41/21/64 78 678

Lausanne: Ft. Mátyás Imre, Szentmise minden hó 2-ik és 4-ik vasárnapján Tel.: 00 41/21/64 78 678

Március idusa a párizsi iskolában

1999 március 21-én, vasárnap délelőtt a szentmise után került sor a párizsi Magyar katolikus Misszió Magyar iskolájának március idusa című előadására. Egy, az igazgatótól által írt színdarab keretén belül, amelyben Anita és Nelly, az iskola két legjobb tanulója beszélgetett, a gyerekek a tavaszról adtak elő verseket, majd elmesélték: mi is történt 1848 március 15-én Budapesten, felolvasták a 12 pontot, majd Petőfi verseiből szavaltak, előadták a Nemzeti Dalt; méltatták Petőfi és Arany barátságát, részleteket olvastak fel a „Toldi”- ból és előadták Arany János több versét, köztük a Walesi bárdok-at.

Egyes versek, amelyeket ezek a Franciaországban született és élő gyerekek adtak elő, könnyeket csaltak ki a hallgatóság szeméből. A műsor a Himnusszal fejeződött be.

Kinn esett az eső, hideg volt, de a szívekben és a szemekben a tavasz lángja égett. Ezt az örömet az új generációnak köszönhetjük, akik külföldön is tovább viszik a magyar hazaszeretet tüzét.

Dr. Palásti Zsuzsa (Párizs)

A nemrég megjelent Pápai évkönyvből: 1998-ban a Szentszék két új állammal, Palauval és Jemennel létesített diplomáciai kapcsolatot és ezzel 168-ra emelkedett a Vatikánonál diplomáciai kapcsolatot tartó országok száma. (Palau a Csendes Óceán-i Mikronézia egyik szigetcsoportja.) ■

HAPRÓHÍRDETESEK

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztohlázig. Telefon: D-0049-07034-62580.

BALATONI NYARALÓ KIADÓ nyugodt környezetben szép nagy kertessel. Érdeklődni lehet: ☎(D) 089/157 40 36

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc).

Budai kertés villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfél szobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben. Telefon: 00-36 1 202 30 25.

ERDELYBE utazás luxus-kisbusszal kivánt helységekre. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükkre, Hévíz vagy Budapestre. München: Tel./Fax: (D) 089/69 99 85 17, 089/67 056 18 vagy 0172/84 252 88.

BUDAPESTEN, az Andrássy úton, az operánál felújított, csendes, másfél szobás lakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: (D) 089/93 78 88.

Budapesttől 19 km-re, a budai hegyekben, PILISJÁSZFALUN 400 □-éses, körpanorámás telken 200 m²-es, sokszobás, új ház eladó. Ára: 175.000 NDM. Érdeklődni: 0036/26/373-392.

BALATONMÁRIAFÜRDŐN vízparti nyaraló eladó. Ára: 80.000 NDM. Érdeklődni: ☎ 0036/26/373-392 ill. /30/9718-799.

NICE-CENTRUM és MONACO-NICE

Vakációs lakás Nizza centrumában, 100 m-re a tengereltől, még szabad május 1-től szeptember 30-ig. Ár naponta 600 FF. Nizza-Monaco környéki erdőben, szép kilátással, üsző-medence, 2 db apartman szabad a fenti kondíciók mellett. ☎/FAX: (F) 0033-4-93 16 90 84.

ELADÓ BUDÁN, kétszintes, kertés családi ház fele: kétszobás + másfél szobás, komfortos, egybe is nyitható lakás. (H) 00 36-1-202 3025.

Idős emberek és sérült (fogytékos) gyermekek ápolását, gondozását vállalja szakutudással és gyakorlattal rendelkező 50 éves független nő. Jelige: „Együttérző”.

51 éves, 175/72, özvegyasszony megismerkedne kedves, jóléti úrral 65 éves korig. Magyarul beszélők előnyben. Minden fényképes levélre válaszolok. Cím: Zsuzsanna Heyer, D-45721 Haltern, Franz Pholmann Str. 5.

Marosvásárhely (Erdély) legszebb lakónegyedében, a Maros partján, nagy emeletes tömbház III.-ik emeletén, két szobás, összkonfortos, kb. 52 nm-es, erkélyes lakás 20.000 DM-ért eladó. Érdeklődni: ((CH) 0041-41-2105079).

BALATONI NYARALÓ KIADÓ NYUGODT KÖRNYEZETBEN SZÉP NAGY KERTES HÁZZAL. ÉRDEKLŐDNI: ☎(D) 089/157 40 36

49 éves, magyar férfi megismerkedne házasság céljából szimpatikus, csinos hölgygel. Cím: Georg Bardosch, D-81549 München, Münchbergerstr. 24.

Társkereső és közvetítő iroda várja főleg urak jelentkezését. H-1043 Budapest, Kassai út 13. ☎ mobil: 0036/209-962 7766.

41 éves, 187 magas, szőke-barna üzletember (ev.) különlő keresi, üzleti értékkel rendelkező, független, németországban élő, minimum 170 cm magas (lehetőleg magyar-sváb vagy más származású) szőke-barna hölgy társkapcsolatát 38-41 éves korig. Egészalakos fényképes válaszokat várok. Jelige: „Drezda vidéke”.

BALATON melletti ház, szép nagy tekelekkel nyugodt környezetben Siofok melletti eladó. Ár: 55.000 DM. Ideális másodlakás. Érdeklődni: Dr. Udvarhelyi (Veszprém), telefon 0036-88-324 266 vagy fax: -88-422 273 sz. alatt.

40 éves budapesti ápolónő betegápolást vállalna magyar családoknál, esetleg kisebb házimunkákba becsapítgatók. Telefon: 0036-1-221 42 94.

52 éves, Stuttgartban élő férfi szeretne megismerkedni hozzá illő hölgygel. Házasság lehetséges. Jelige: „Valaki vár, ha hazatér”: Magyarországon, Hévíz Gyógyfürdő-városban apartmanok és szobák reális áron kiadók.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Badacsonyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevél	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Villányi Rosé, Kékportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 putnyos	16,50
Tokaji Asszú 4 putnyos	20,—
Kecskeméti barackpálinka	29,—
Unikum	29,—
Egri cseresznyepálinka	25,50
Diólikőr	0,5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,—
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter 13,50
Tarhonya, kocka, laskatésza 1 kg	7,—
Májás-, véres hurka, disznósajt	13,—
Tokaszalonna	15,—
Füstöltzalonna	12,—
Frisz kolbász	15,—
Házi kolbász	17,—
Téliszalámi	33,—
Szegedi szalámi	30,—
Csaba, Gyulai	27,—

Érdeklődni: 0036-83-341-113.

11 éves, fiú vagyok. Amerikában, főleg Chicagóban élő leány vagy fiú levelezőpartner keresek. Angolul is tanulok. Magyarul és dánul beszélek. Címem: Nicolas Bognar, Hamarvej 40, DK-8800 VIBORG (Danmark).

Keresek Taufkirchenben (München) gyermek-szerető, megbízható, nemdohányzó házevezetőt négyéves fiam gondozásához. 26 óra hetenként, 40-55 éves korig. Érdeklődni: Dr. Gabrielle Durst, ☎: (D) 089 / 612 41 71 vagy 612 092 71 üzenetgróztító, Limmerweg 12, D-82024 Taufkirchen.

Balatonkenesén vízparti telek 50 % tulajdoni része ikernyaraló építése céljából eladó. Irányár: 120000 DM. Érdeklődni: este (H) 00361/200 41 89 és (D) 0228/35 73 46.

Nyugdíjas, 58, egészségügyi járatos vagyok, ápolnék idősebb embert. Címem: Molnár Kálmán, H-8500 PÁPA, Munkás u. 54/B.

Budapestben, közel a római fürdőhöz, társasházban lévő, 3 szobás, 78 m²-es lakásomat + garázs, hobbiterepem eladom. Irányár: 12 millió Ft. Érd.: 0036-1-2426096.

Balatontól 10 km-e, kisvárosban családi ház üzleteliséggel eladó! Utcafront 30 m, alapterület 300 nm, udvar két utcára nyíló kijáráttal. Víz, villany, gáz, telefon, kábel TV hálózattal. Cím: H-8693 Lengyelutó, Kossuth út 4. Irányár 11 millió Ft. Érd.: H-1135 Budapest, Palóc út 7., tel.:00-361-340-3410.

Eladó Zalahalápon, (Balaton-Szigliget 11 km) 1992-ben épült ház, 14x9 méter, 4 szoba, ebédlő, beépített konyha, fürdőszoba, zuhanyzó, pince, 50 mm melléképület. Földgáz, telefon, kábel TV. Irányár: 10 millió Forint. Érdeklődni: Molnár József, telefon 0036-87-411 458, naponta 19.30 óráig.

51 éves egészségügyi, labor asszisztensnő keres ápolónőt – gyermekgondozó, házevezetőnő munkát. Cím: Kiss Margit, H-7629 Pécs, Felsőhavi B.A. 62.

Augsburgban élő magyar nő, (55 éves) korban hozzázilló, melegszívű, józan életű férfi barátságát keresi. Fényképes levelet „Barátás és Balaton mellett Fonyódon 3 szoba konyha 1 mellék helység új bútorokkal 5000 m² földdel eladó; víztől 3 km-re. Tel. (S) 0046-15731211

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

MAGYAR BORO K, PÁLINKÁK NAGY VÁLÁS ZTEK B A N
Olcsó áron raktárról – kérje árlístánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Református istentisztelet Münchenben a hónap minden második és negyedik vasárnapján, 11 órakor, Reisinger Str. 11

Helyesbítés: márciusi számunkban, „AZ ÉLET KÖNYVBŐL” című rovatunkban elírás történt. Helyesen: ...keresztységben részesült Dóri Ilona Krisztina
Hörklofen-ben... megértésüket kérjük.

A DRÁGA JÓ ANYÁM
A szobámban ülök, itt honol a magány,
te read gondolkod, drága jó anyám.
Te aki engemet, oly nagyon szeretél,
most elávoztál tőlem, és a menybe mentél.
Mikor kicsi voltam, fogtad a kezemet,
te tanítottál járni, te vigyáztad léptemet.
Az elemibe járva, mindig elkísértél,
hogy ne érjen engem baj, te mindent megtettél.
Mikor beteg voltam, önzetlen ápoltd,
az ágyamnál egész éjjel virrasztottál,
naponta többször is megkérdeztél tőlem,
„éhes vagy kis fiam?” vagy „Ízlet ami főttem”,
Karácsonykor megleptél, díszes ajándékkal.
Ruhával, cipővel és a szép juttékkal.
A szeretet felém, a szemedben ragyogott,
te minden jót megadtál, mit egy anya csak adhatott.
Ha tudnám, hogy az élet, beléd ismét vissza térhet,
a tíz körömmel ásnék le, hogy a sírból kihozalak téged.
Köszönöm végtelen jószágod, és szívemből kívánom:
Drága jó anyám, Krisztus ezerszer megáldjon.
Fábian Tibor Chicago 1998

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Szécher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családias panzióinkban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

ÚJ DALOKI

Előző kiadványunk sikerén felbuzdulva (15 ezer szétküldött CD-lemez „A fények a szívemből” címmel) megjelentek az új kiadványaink: ADI POP: „VÉRZŐ HAZÁBÓL” – CD – 14 dal; „ANYÁM EDES JÓ ANYÁM” – CD – 16 dal; „A JÖVŐ GYERMEKE” – kazetta 13 dal; „DALOK EGY BECSÜLETES SZEBB JOBB MAGYARORSZÁGÉRT” – kazetta 14 dal. Megrendelhetők:

Sofortversand – Portofrei.
Ár: CD DM 20,— vagy Kazetta DM 10,— ill. annak megfelelő papírpénz borítékban.
UNGAROBLES MUSIKVERLAG: Éva Jággi, Friedberg str. 8, CH-4705 WANGEN an der AARE, Schweiz címén.

Megjelent Teres Ágoston SJ új könyve: – Biblia és asztronómia – Mágusok és a csillag Máté evangéliumában. Kemény kötésben 340 oldal, 55 kép és ábra. Megrendelhető a kiadónál: Springer Orvosi Kiadó Kft: H-1327 Budapest, pf. 94. Bolti ára 590 Ft + portó.

A Mindszenty Alapítvány engedélyével a Magyarok Mindszenty Mozgalma és a Politikai Folyok Országos Szövetsége (POFOSZ), „Holtában is beszél” címmel 5 db. videokazettából álló sorozatot tesz közzé vértanú Hecegprimásunk megnyilatkozásairól. Ezen témakörhöz kapcsolódik a „Magyarország Mária országa” című kazetta is. A Videóifilmek archív hang és képdokumentumok felhasználásával készültük.

Ezzel egyidőben kiadtuk a „Mindszenty Breviárium” című könyveket is. Célunk az ifjúság és az utókor tájékoztatása, valamint a hitoktatás segítése. A videokazetták és a breviárium megrendelhetők Németországban: a kiadónál és v. Molnár Jánosnál, Ratoldstr. 26, D-80995 München, telefon: 089-313 50 39. vagy Magyarországon: a városmajori Jézus Szíve plébánián Szekendy Ferenc atyánál, 1122 Budapest, Csaba-u. 36. Ár: Videókazetta: 20,- DM; CD-lemez: 35,- DM; Breviárium: 2,- DM

A videokazettáinkat francia Secam és NTSC normára is elkészítjük.

Határok nélkül
Marosvásárhelyi közhasznú társaság, amely ifjúsági kezdeményezések felkarolására hoztak létre, nemzetközi ifjúsági táborokat szervez Erdélyben, Marosvásárhely, Szováta, Korond, Gyilkos-tó helyszínekkel, 16 éven felüli fiatalok számára. Munka-nyelvek: magyar, román, angol, német, francia.

Főbb tevékenységek: városnézés, néprajzi és kulturális felfedező utak a Kárpátokban, bevezetés hagyományos erdélyi népi mesterségekbe. Kérésre szervezett csoportok számára (minimum 8 fő) külön rendezmények szervezése is lehetséges.

Felvilágosítás:
OUTWARD BOUND ROMANIA, Piata Trandafirilor 55, RO-43 TIRGU-MURES.
Telefon/Fax: 00-40-65/210-905;
E-mail: office@outwardbound.ro;
Honlap: http://www.outwardbound.ro

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●
Hirdetéseket csak a hirdetői díj befizetése után közlünk!

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstr. 66 • 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegation)

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Gyöző,
Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegation
Landwehrstr. 66 • D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantwort. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 45,—

ELŐFIZETÉS:
Az életünket a helyi magyar lelkesek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot. 1 példány ára: 3,00 DM. Előfizetési ár egy évre DM 30,— vagy ennek megfelelő valuta. Tengerentúrra légipostával DM 45,— Lapzárta minden hónap 10-én. Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarische Seelsorge,
Sonderkonto „Életünk”,
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: GRAPHOS GmbH
Planegger Str. 87c, 81241 München
Tel. (0 89) 55 34 44

Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerndbruck
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés DM
ára soronként (kb. 40 bető) 7,—
Jelige portóval 7,—
Külön kivánásokat esetenként árazunk.
üzleti-, nyereséges hirdetések soronként 10,—
Nagybetűs (kétsoros) sor 20,—
Kéthasábos hirdetés az ősszeg kétszerese.
Egymásutáni háromsori hirdetés esetén 10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén 20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-é, b e f i z e t v e !

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL !

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE !

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-kontóinkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőkkel (missziókkal) rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.
A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE !

Kérjük előfizetőinket, hogy a befizetési díj összegét US 45,— értékben a Münchenben, a szerkesztőség címére küldjék.
Előfizetési díj egy évre 17,— US \$ + 13,— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon az OTP Bank Budapest VIII. ker. Körzeti fiók: 11773085-07063558, t.a. 973080706355 számú kontójára, Fejős Ottó néven. Evi előfizetés hveinek: 2000. Ft.; lelkésznek 6000. Ft. intencions testimonium a kiadóhivatal címére.